

Årsskrift

for

Ringe Efterskole

1955

RINGE EFTERSKOLE

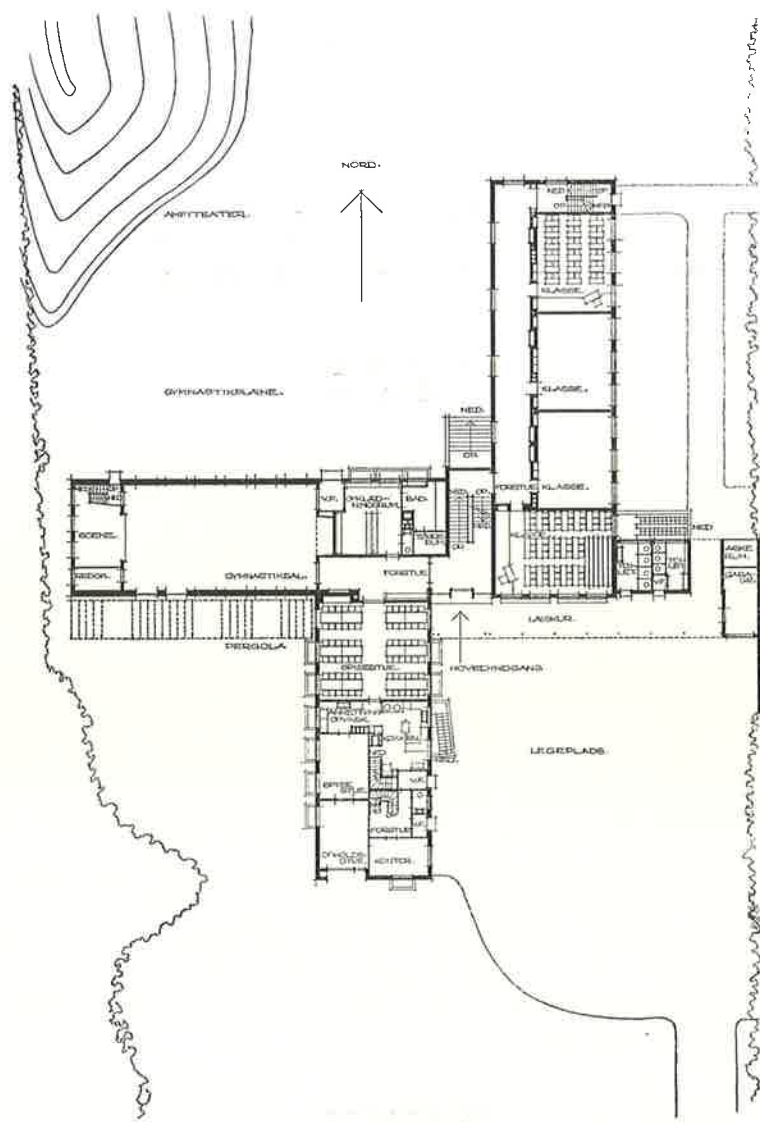

ÅRSSKRIFT

1955

26. ÅRGANG
UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Ungdoms- og efterskolen i dag.

Tirsdag den 20. september 1955 indviedes den nye fri- og efterskole i Ringe. — Den gamle fri- og efterskole, som i det meste af 100 år havde været rammen om Laur's Rasmussens og P. Birkelunds Skolearbejde var blevet for lille — og selve skolens grundareal var så lille, at det ikke lod sig gøre at udvide mere på det. Der var kun to muligheder. Enten at overlade friskolen hele den gamle bygning og grund og bygge en ny efterskole — men så måtte også fri- og efterskolen skolemæssigt skilles ad; — der måtte blive to skoler med hver sin skolekreds og skolemæssige ledelse — eller: Man måtte forlade den gamle skole og bygge en helt ny fri- og efterskole — med samme skolekreds og samme skoleledelse.

Man valgte det sidste! — Og denne nye fri- og efterskole var det, der stod færdig til indvielse den 20. september. — Nu er skolearbejdet i fuldt sving, og den nye skole er fyldt til sidste plads!

Ovenfor ser man den nye bygning på bakken et par hundrede meter vest for den gamle skole. Den ligger kønt på bakken med udsigt over den gamle Ringe sø og over det nyligt bebyggede areal på søns bred —

Byggegrunden er på 4 tdr. ld. En dejlig forhav med plæner og beplantning — og bag ud: Køkkenhave og sportsplads. — Ringe friluft- og svømmebassin ligger mellem den gamle skole og den nye. — Og selve bygningen er ideelt indrettet til de to skoleformer. — Vi hidsætter skolens grundplan, der viser lokalernes ideelle beliggenhed i forhold til hverandre.

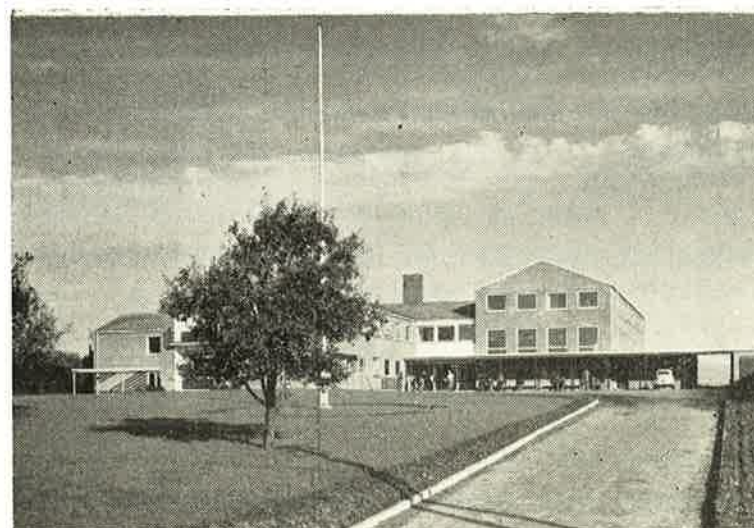
Der er grund til for danske efterskolefolk og andre interesserede at dvæle et øjeblik ved denne begivenhed.

Denne fri- og efterskole er den nyeste og bedst ud-

formede fri- og efterskole, vi har i Danmark. — Og den er den *sidste* af de bestående fri- og efterskoler på Fyn, der har foretaget nybygning for at tilfredsstille de bygningsmæssige krav. — Mon det ikke vil undre mange at høre, at de fynske fri- og efterskoler også på dette område er gået i spidsen. Men det er de altså! Nu står de alle parate til at tage imod et stigende elevtal — tage mod de store årgange, der er i anmarch. Kan de bestående skoler ikke klare det, må der hejses helt nye skoler på Fyn. —

Men der er også grund til ved denne begivenhed at minde om noget helt andet. Det var i forbindelse med de fynske friskoler, den danske efterskole så dagens lys for et lille hundrede år siden. Lang tid før næsten alle andre hjem i Danmark, så de fynske friskolehjem, at opgaven med børnene og de unge ikke blot var løst med en fri børneskole, denne måtte fortsættes med en fri efterskole for piger og drenge i 14—18 års alderen. — Og lærerne havde i kraft af friskolens idé nøje kontakt med hjemmene og gik ind for den samme idé. — Således blev nogle af Danmarks første frie efterskoler til. Enkelte højskoler fulgte i deres spor (Galtrup f. eks.), men i det store og hele var de enlige svaler, som varslede den begyndende sommer for den danske efterskole. Nu er det skønt at se, at alle de bestående fynske fri- og efterskoler har bevaret denne kontakt mellem fri- og efterskole. I det nybygningsarbejde, som i de senere år har fundet sted på Fyn, er denne kontakt *bevaret!* Også for den sidste: *Fri- og Efterskolen i Ringe*. Det har sikkert mere end et sted i de senere år, når man drøftede om- og tilbygning af fri- og efterskolen, været overvejet og diskuteret, om man skulle skille friskolen ud fra efterskolen eller omvendt; men overvejelserne er alle steder endt med, at de blev sammen.

Det er jo så lige til at se de materielle fordele ved dette fællesskab om særlokaler — lærere o. a., men der

er en anden fordel, som ikke umiddelbart falder i øjnene, og som derfor bør nævnes: Den pædagogiske sammenhæng i undervisningen og allermest den åndelige sammenhæng, der ikke alene gælder de to skoleformer, men også sammenhængen mellem hjemmene og skolen.

Bag alle disse skoler står en kreds af hjem, som man må forudsætte har lige stor interesse i friskole og efterskole — og der er grund til at takke alle disse hjem, for at de holdt fast ved denne forbindelse. Det spår både den fynske friskole og den fynske efterskole et fortsat ideelt grundlag at bygge på — et grundlag som giver dem en lykkelig fremtid! —

Det er for denne fynske fri- og efterskole, efterskolen som helhed har arvet sit ledemotiv: De danske efterskoler er blevet til i kraft af hjemmenes ideelle krav. — Det samme krav, som bar og bærer den fynske friskole.

Derfor glæder det os, at de fynske fri- og efterskoler endnu og i fremtiden vil bevare denne tradition, og derfor siger vi alle disse hjem tak i dag.

Efterskoletanken blev som nævnt til på Fyn, og der-

fra er den i vort århundrede gået videre ud over det ganske land. — Og ledemotivet ved skolens oprettelse er stadig det nære forhold mellem hjemmene og en fri efterskole.

I den sidste menneskealder har dette hjemmenes krav været i en vækst, som aldrig før, og samfundet har gennem sin økonomiske støtte til disse skoler bidraget væsentlig til deres rejsning.

Engsinde har hjemmenes krav været større og stærkere end i dag. — Jeg skal bare nævne, at der i øjeblikket er planlagt og i drift 94 efterskoler — heraf har de sidste 10 set dagens lys i det sidste år. Og der vil følge flere efter.

I den for tiden standende strid om folkeskolens struktur er der en ting, man er enige om, og det er, at den frie mellemskole i dag ikke tilfredsstillende krav, som hjemmene og de unge må stille til den. Dette siges samtidig med, at man fremhæver efterskolen som den ideelle form for skole for unge i 14—18 års alderen. — Jeg tror aldrig, at en fri mellemskole vil blive ideel — det er nemlig ikke blot undervisning — ligegyldig hvor god denne undervisning er — som de unge først og fremmest har brug for, men i lige så høj grad en miljøforandring — samliv med mennesker under andre forhold — de unge i 14—18 års alderen trænger til. Derfor er danske efterskoler den ideelle form for unge i 14—18 års alderen. Dette har danske hjem oplevet, og derfor kommer den ene efterskole efter den anden. Det vil være utænkeligt, at alle 14—18 årige kan få et efterskoleophold — men på den anden side er det i dag ikke det økonomiske spørgsmål, der er det afgørende. Fra samfundets side stilles der i dag så rigelige midler til rådighed, at selv de økonomisk ringe stillede hjem kan magte det. Det er i dag blot et spørgsmål om hjemmenes og de unges interesse i denne skoleform, der er det afgørende for, om de unge kan komme på efterskole — og så spørgsmålet,

om skolerne kan tage imod dem alle. Det kan de ikke i dag — og derfor vil der også komme endnu flere efterskoler. Som nævnt vil det vist være utænkeligt, at alle 14—18 årige får et efterskoleophold, men på den anden side må vi gøre det muligt for dem at få det — og efterskolen er i høj grad en skoleform, som vi også i fremtiden må regne med.

Der tales for tiden så meget om de store årgange af unge — og man kan undertiden få indtrykket af, at disse store årgange er en ulykke for landet! Men er det ikke omvendt — i hvert fald har jeg gang på gang hørt gamle folk sige, at den største rigdom, de havde, var deres store børneflokk, og det skulle ikke alene forstås humoristisk, men det var alvorligt ment! Må vi ikke sige det samme. Denne ungdomstilvækst er en rigdom for Danmark — måske den eneste vi har — men forudsætningen er, at det tillige kan blive ikke blot en stor flok unge, men en god flok unge. Og det bliver det kun i samme grad, som vi kan give dem gode vækstbetingelser i de ganske unge år.

I år 1955 er der i Danmark 32.000 piger, som fylder 14 år. Om 2 år 1957 er tallet 37.000 piger og i 1960 44.000 piger. Tager vi hele gruppen piger i 14—18 års alderen, er der i dag ca. 150.000 unge piger. I 1962—63 263.000 piger. Omtrent det samme antal vil der findes af unge mænd i 14—18 års alderen. Skal vi ikke være enige om, at dette er en stor lykke for Danmark — men så må vi samtidig være enige om at give disse unge de bedst mulige vækstbetingelser — og når talen er om disse, kommer vi ikke uden om efterskolerne. Dette vil hjemmene på land og i by efterhånden få øjnene op for — derfor må vi ikke alene udbygge de efterskoler, vi har, men vi må også bygge flere.

Lærerspørgsmålet vil efterhånden blive et stort spørgsmål — det er det allerede i dag — men vi håber

på, at den øgede uddannelse af lærerinder og lærere må kunne holde trit med tilvæksten af unge.

Jeg vil tro, at der i undervisningen vil ske visse ændringer. Eksempelvis tror jeg ikke, vi kommer uden om at indføre sprogundervisning i efterskolen, f. eks. for særhold. Mange efterskoler har det allerede. Ligeledes tror jeg heller ikke, at vi undgår at give de piger og drenge, der ønsker det, et standpunktsbevis i dansk og regning. Når man i nutiden kræver mellemskoleprøve for drenge, som ønsker at komme i, mekaniklære og for at blive antaget som mælkedrenge, så vil man forstå, at der må gives et sådant standpunktsbevis.

Hvis efterskolen udbygges efter tidens krav, tror jeg, man vil aflaste det pres, som i øjeblikket er til stede for at komme i mellemskolen. Og havde vi (hjemmene) noget før *haft et lige så åbent øje* for efterskolens udbygning som for eksamensskolens — så tror jeg, vi i dag havde stået bedre med hensyn til de unges skolegang. Men det er vel endnu ikke for sent at forsøge at indhente det forsømte — og det kan man ved at gøre efterskolen endnu bedre (lærerspørgsmålet) og ved at få endnu flere efterskoler — men stadig ikke flere, end hjemmene ønsker — derfor må det stadig være en *fri* efterskole, der bygger på hjemmenes ideelle interesser.

Mon ikke også disse i en fri efterskole interesserede hjem også kunne få tanker om en fri børneskole!?

A. Thyregaard.

Skolen.

Fortsætter vi, hvor vi slap i fjor, er gangen i skolebyggeriet følgende: Omkring 1. december begyndte man at opføre gymnastiksalen, og arbejdet skred støt frem omend ikke i det hurtige tempo som det første. Dog blev det lovet, at til 1. maj 1955 skulle det nok være færdig. Men god morgen, det blev 20. september og ikke det lovede.

Og sommerskolens piger måtte gå ned i den gamle gymnastikhal hele sommeren og ellers træne ude på gårdspladsen her med klavermusik ud gennem vinduerne. De klagede ikke. Men vi beundrede dem. — Egentlig havde de ikke fortjent at stå ude i gården. Men så kom lønnen: at de til elevmødet d. 4. septbr. kunne lave den første opvisning i den nye festlige sal. I gamle elever må tro, at her tager det sig ud med jeres nye fane vajende over et hold hvidklædte unge piger.

Nå, men hvis vi i farten nævner, at alt det andet i beboelsesfløjen var bygget færdig omtrent til jul 1954, så vil I forstå, at nu var byggeriet tilende. Uden for var ryddet op. Det gamle hus helt forsvundet med alt dets råddenskab og græsplænen anlagt og græsset spiret frem. En flagstang var rejst ca. dagen før indvielsen skulle holdes. For det var naturligt, at vi alle ønskede at understrege ved en festlig sammenkomst, at nu var skolen bygget, nu var sliddet til ende. Alle vanskeligheder, alt besværet overstået, det fortonede sig nu til glæde over det opnåede resultat: en pæn ny skole, som vi kan være bekendt at kendes ved, praktisk indrettet, takket være en dygtig arkitekt; ikke flot men pæn.

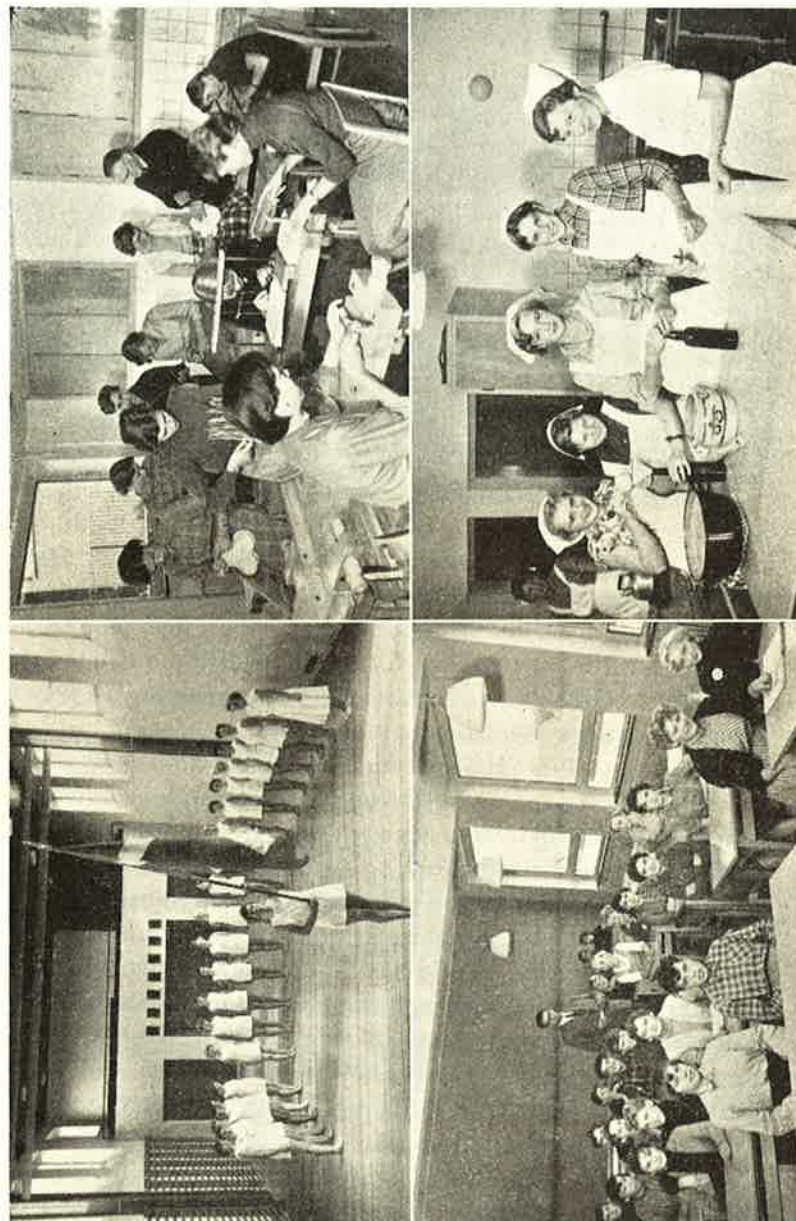
Og vi har undervejs oplevet det glædelige, at folk uden for friskolekredsen, som jo var den tidligere ejer af

skolen, i stort tal har sluttet op om skolen for at være med at rejse en skole for de unge, der nu skal bruge skolen i de kommende år; hjulpet os til at det kunne gennemføres, trods den skepsis der også har mødt os. Sådant vil vi altid opleve mennesker, de der vil være med at skabe noget nyt, ikke er bange for at støtte, — og de andre, som tvivler om, det nu kan gå. Hvis tvivlerne anede hvilken glæde, der er forbundet med at være med, så ville de straks gå over, thi der er næppe megen glæde ved at tvivle og vente, at det skal gå galt for de andre. Vi mindes H. C. Andersen: Sild og tang og skævmundede rødspætter er der overalt i verden. — Det rinder mig i hu, at da St. Laurentius ville bygge Lund Domkirke, spredte troldene *det* om natten, som blev muret op om dagen. — Og så forstår vi, at det har altid været troldenes natur at arbejde om natten — i mørke. Det er nu deres element. — Deres arbejde kan ikke tåle at se dagens lys. — I vore dage har vi jo ikke trold — højst nogle enkelte lyssky mennesker, hvis arbejde trives bedst, når de arbejder i det skjulte. Men vi trøster os som Morten Luther: Hver djævel har sin tid. — For det er dog endnu sådan, at når løgn og sandhed mødes, da har løgneren tabt.

Hvor har Ingemann i grunden ramt godt, da han udtrykte det samme i ordene: Vil dansken i verden fægte, men dølger åsyn og navn, jeg ved, hans ånd er ej ægte, jeg tager ham ej i favn.

Indvielsesfesten var en smuk afslutning på skolebyggeriet, som nu havde været i 2½ år. Hvor var det festligt at se folk fylde salen. Alle de, der havde ydet bidrag, var indbudt. Og mange, mange havde efterkommet indbydelsen. Måske var der endnu flere, der gerne ville have været med.

Dagens hovedtaler var A. Thyregaard, tilsynsførende med efterskolerne og Aksel Appel, formand for Dansk friskoleforening. Vi må jo huske, at vi har både friskole

og efterskole. Sådant har det været i 69 år, og vi håber, begge parter skal være godt tjent med at fortsætte samarbejdet. Der blev i talerne givet udtryk for ønsker om dette. Og det er vor tro og vort håb, at vi midt i en tid, hvor eksamenslysten rider folk som en mare, må kunne fortsætte at holde skole for børn og unge og samtidig lære dem kundskaber, mens vi også håber at kunne give dem værdier med, som kan komme dem til gode i livet. En eksamen er nu ikke hele livet. Det indrømmer måske endog eksamensskolerne samtidig med, at de kører videre. Men livet er mærkelig blandet. Samtidig med at mange friskolefolk svigter og går over til eksamensskolen, så er der andre, som opdager den store værdi, et efterskoleophold kan have for deres børn.

— Vi vender tilbage til indvielsesfesten. For os i skolen blev det en smuk og værdig festdag, hvor der blev udtalt mange gode ønsker for skolens fremtid. — Det er den, det gælder. Nu har vi ved et krafttag som den sidste af de fynske efterskoler fået de ydre rammer i orden, så alle betingelser for skolearbejde er til stede. Det står så til os arbejdere i skolens tjeneste at lede arbejdet og leve livet her sammen med de forhåbentlig mange unge, som vil finde vej hertil, og som kommer for at opleve noget og lære noget — tilskyndet af deres forældre. Det sidste må ikke glemmes, forældre, hjem. — Thi et skolearbejde står og falder med det, at hjem og skole egentlig er på bølgelængde, vil det samme. Her gælder det deres børn, som står foran deres manddomsgerning. Og vi ved, at skal en bygning være solid, må grunden lægges godt. Mange skolefolk vil med mig vist indrømme, at den opgave, at lægge grunden godt, er noget, vi taler forsigtigt om. Mere, jo længere vor erfarings vej er blevet. Men det er nu vor lod at være med til det alligevel. Verden er ikke bare ideal, og meget er forandret, fra vi begyndte vort arbejde. Men alligevel gælder det for hver enkelt, at han får grun-

den lagt rigtig. Lykkelig den, som får være med i et sådant arbejde. Hvis hver enkelt lærer og lærerinde er med på den linie — at hjælpe hinanden på den skole, hvor de nu virker, vil der også nok gro noget i deres spor. Trækker hver enkelt til sin side, sørger for at hygge sine egne kartofler i stedet for at virke med i helheden, vil arbejdet vanskeliggøres. — De mange unge, som møder på skolen, er præget af deres hjem og venter, at skolen er en helhed. Vort mål må da være at opfylde deres forventning, og forældrenes. Thi hvert forældrepar vil jo spændt følge arbejdets gang, og glæde sig over, om deres pige eller dreng i den urolige overgangsalder nu får noget at arbejde med, som kan fylde hende eller ham. Det betyder ikke, at hver elev skal have sine ønsker opfyldt — måske langtfra. Hellere, at han får noget helt andet — og mere end han havde ventet. — Dette at måtte indordne sig i et samfund — skolesamfund — kan godt stille krav, som den enkelte ikke havde ventet eller var indstillet på. Det gør selve livet for os alle. Men finder vi vor plads blandt de mange

og gør fyldest netop der, så vil det blomstre engang, der hvor vi strør frøknorn. Nøjes vi med at kræve, vil skuffelsen komme.

Vor skole er bygget så godt, som vi kan ønske det. Vi har hørt mange rosende ord om bygningen. Mon også nogen forstår, hvad der kræves af medarbejdere på en efterskole? Nu begynder så vort arbejde under nye ydre former. Men det indre arbejde er det evig gamle og dog altid nye, at give unge mennesker kundskaber, at give den oplysning om livet nu — og før, sådan, at de får en hånds-rækning på deres vej frem i tilværelsen, sådan, at de forstår, at det altid er værd at »kæmpe med åben pande for, hvad jeg for alvor tror«.

Husk:

JULEFESTEN

afholdes

torsdag den 29. december kl. 19³⁰

Vi møder alle

Året, der svandt!

Vinteren 1954—55 begyndte den 5. novbr. åbningsmødet med 78 elever, og denne gang på vor smukke nye skole.

Dagene forud var mere end nogen sinde før forvirret, skolen var jo langt fra færdig; — men den gamle skole kunne jo ikke rumme alle de elever, så der var ikke andet at gøre end at prøve.

Køkkenet blev først taget i brug den dag, eleverne kom, og Hedemanns private lejlighed var langt fra færdig, det ville vare ca. 3 uger, før Hedemann kunne regne med at flytte herop. —

Men Hedemann tog situationen meget standhaftig og logerede på et meget mangelfuldt værelse, hvor der manglede både lys, døre, skabe o.s.v.

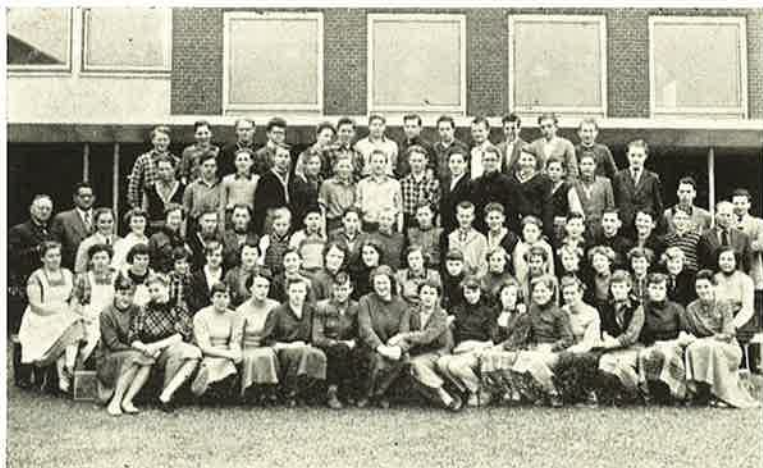
Til den ny skoles første åbningsmøde talte foruden Hedemann de danske efterskolels tilsynsførende forstander Thyregård. Så kom ellers hverdagene på skolen, og som det altid plejer, går tiden hurtigt, og inden vi ser os om, er vi ved juletid.

Vi sluttede som sædvanlig vinterens første afsnit med en hyggelig julefest, først læste Hedemann et par julehistorier, så drak vi kaffe i den smukt pyntede spise-stue, derefter gik vi i samlet trop ned i den gamle skoles gymnastiksal til en svingom.

Dagen efter tog vi afsked med hinanden og rejste hver til sit hjem for at fejre julen.

Skolens traditionelle elevjuletræ blev holdt den 30. decbr., men også det måtte begynde på den nye og dansen måtte svinges i den gamle sal.

Tiden gik, og ferien var forbi, og vi vendte atter godt

Vinteren 1954—55

mætte efter julens søde sager tilbage til dagliglivet på skolen og tog nu med fornyet kraft fat på arbejdet igen.

Januar måned gik, og den 5. febr., en lørdag aften, havde Hedemann arrangeret en teatertur til Odense, hvor vi så »Nitouche«.

Den 18. febr. holdt vi fastelavnsfest, vi begyndte med at slå katten af tøndén, efter kaffen dansede vi.

Den 11. marts var vi på vores Odensetur, vi startede i 2 rutebiler kl. ca. 9 om morgenen, vort første mål var Dalum papirfabrik, derefter glasværket og aktiebageriet.

Om eftermiddagen besøgte vi Fyens Stiftstidende og senere Sct. Knuds Kirke, efter et lille frikvarter spiste vi vore madpakker, og om aftenen så vi i Palads »Der kom en dag«.

Så kom ellers den sidste travle tid, hvor alt på skolen står på gloende pæle for at få det hele gjort færdigt, før vi slutter.

Den sidste lørdag havde eleverne indbudt deres forældre til en lille fest, vi begyndte med gymnastik- og folkedansopvisning, — efter aftensmaden var der nogle modige piger og drenge, som opførte en lille komedie

Sommeren 1955

»Charles tante eller Charlottes onkel«. — Festen sluttes med en svingom.

Tirsdag den 29. marts holdt vi afslutning med udstilling af alle elevernes arbejder, som de i vinterens løb havde fuldført, så rejste hver til sit, efter 5 gode måneder her på skolen! —

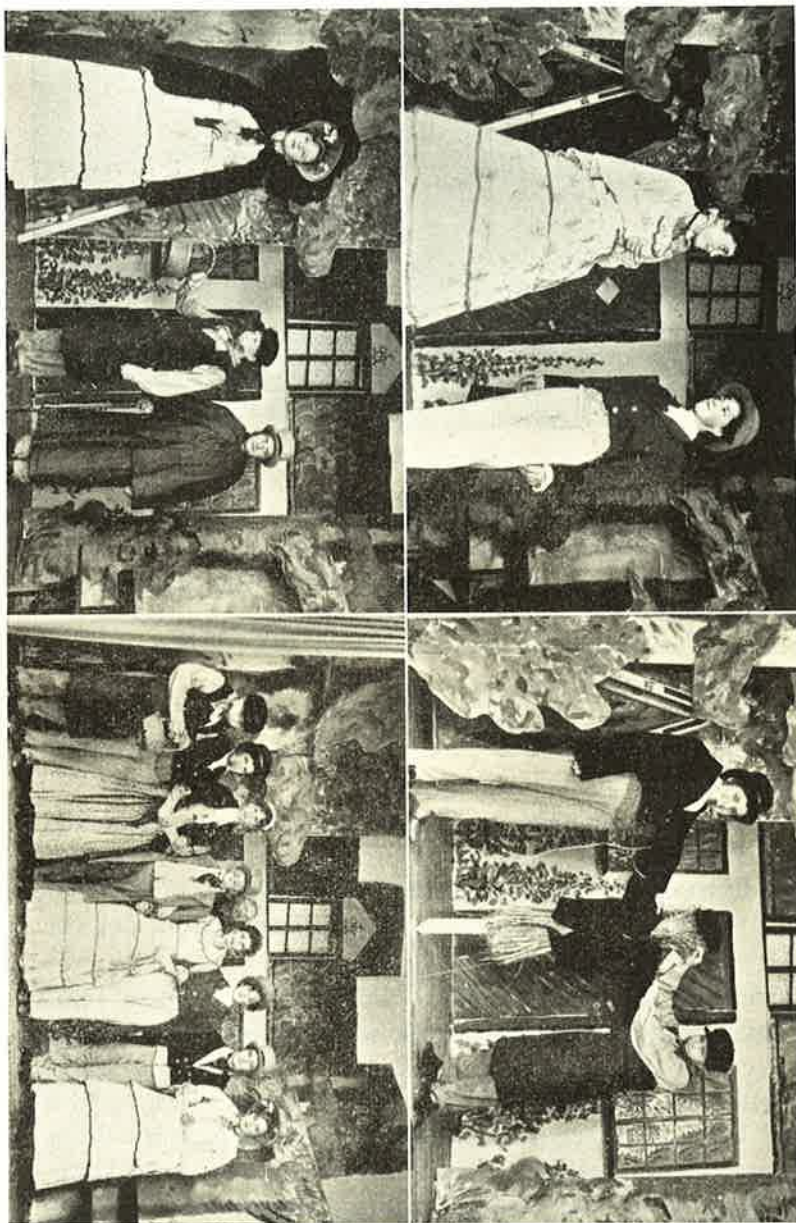
Efter en travl rengøringsmåned startede vi igen den 3. maj åbningsmødet, men desværre kun denne gang med 24 piger.

Pastor P. Hansen Ryslinge og Hedemann talte ved kaffebordet, og efter et par timers samvær med forældrene tog de nu afsked med deres piger.

Den første dag i år var særlig højtidelig, idet det var 10 års dagen for Danmarks befrielse. —

Vi samledes om aftenen i spisestuen og hørte i radioen mange af de pårørende, som i krigens hårde dage havde mistet nogle af deres kære. — Efter en kop kaffe tændte vi levende lys i alle skolens vinduer fra kælder til kvist, derefter gik vi en tur op gennem byen, hvor der var stor festlighed med fakkeltog o. m.

Maj måned var en dejlig rolig arbejds måned, — den

12. maj var vi som sædvanlig ude i Hestehaveskoven for at høre nattergalen.

Og en søndag var de hjemmeværende piger til blomsterudstilling i Stige, Hedemann og frk. Nielsen kørte.

Engang i sommer havde vi besøg af en japaner Obara, der selv driver en skole i Japan. Han var fløjet til Europa og skulle flyve jorden rundt. Han havde været på Ollerup Gymnastikhøjskole og ville gerne se nogle moderne skoler i Danmark. — Vi var blot kede af, at vi ikke paa det tidspunkt var helt færdig med vor. Han kunne ikke tale dansk, men måtte ved tolk, der kunne engelsk, veksle meninger med os.

Efter pinse begyndte nu rigtig for alvor det gode vejr.

Grundlovsdagen havde vi hjemmesøndag, og vi cyklede da en tur til Thurø, først så vi i Svendborg Zoolo-gisk museum, derefter kørte vi over til Smørmosen, hvor vi havde nogle dejlige timer ved stranden. På hjemturen var vi inviteret i Birthe Frederiksens hjem i Svendborg til en lille forfriskning, det var dejligt i den brændende hede.

Igen i år var vi med til Lombjergfest, som afholdtes den 18. juni.

Sct. Hans aften holdt vi en lille fest, først sang vi nogle sange, og efter at have spist pølser, samledes vi ude på højen, hvor vi havde lavet et bål.

Søndag morgen den 3. juli stod vi op kl. 3 og gik en tur ud i Hestehaveskoven for at se solen stå op. Efter en lille morgenlur cyklede vi til Lundeby strand, hvor vi i nogle timer lå og soledede os trods det meget store turistbesøg.

Den 13. juli startede vi sommerens store udflugt, som i år var planlagt skulle gå til Møen, vi tog med 3-toget fra Ringe og var i Stege om aftenen kl. ca. 21, hvor vi skulle overnatte på vandrehjemmet. Næste dag skulle vi gå Møens klint af, en dejlig tur, men i over 30 graders varme kan det godt være lidt anstrengende.

Vi havde da så godt som alle sikret os en stor stråhat, som tog en del af for solen, og nåede om aftenen godt trætte tilbage til vandrehjemmet. Efter spising og et kort hvil begav vi os en tur ud på halvøen »Ulvehale«.

Næste morgen tog vi afsked med vandrehjemmet i Stege, og i rutebil kørte vi en tur over Storstrømsbroen og tilbage til Vordingborg, hvor vi blandt andet så Gåsetårnet. Om eftermiddagen besøgte vi Holmgårds glasværk ved Næstved, og vi så den gamle herregård »Gisselfeldt«.

Næste nat overnattede vi på Næstved vandrehjem, og lørdag morgen rejste vi igen tilbage til Ringe. —

Efter en god Møenstur holdt vi 14 dages sommerferie, og i år nød vi det som aldrig før, idet vejret var så strålende

Omkring 1. aug. begyndte vi igen skolen, men arbejdslysten var til tider ikke særlig stor på grund af varmen.

Pigerne var i næsten alt deres fritid i friluftsbadet, hvor der i sommer har været overmåde overfyldt. —

Den 4. septbr. var nogle af pigerne med til svømmestævne.

I år holdt vi elevmøde den 5. septbr., hvor vi for før-

ste gang havde den fornøjelse at kunne tage den kønne nye sal i brug.

Vi samledes om eftermiddagen til kaffe, og Solveig Bording holdt foredrag, senere fortalte Hedemann om vor Tysklandstur, efter generalforsamlingen viste pigerne en lille gymnastikopvisning.

Om aftenen opførte eleverne »feriegæster«, og så gik dansen til kl. 12.

Den 20. septbr. var en stor dag for skolen, idet vi var nået det længe ventede mål, at kunne holde indvielsesfest.

I den anledning var der indbudt en masse mennesker, som fyldte salen til sidste plads. Hedemann, forstander Thyregård og lærer Appel talte og senere var ordet frit, så alle hvem der havde lyst kunne udtale deres ønsker for den nye skole.

Fredag den 23. septbr. var vi i Odense på den sædvanlige tur, vi kørte i rutebil derud, men i Hjallese var vi ude for det uheld at køre sammen med en lille folkevogn, men heldigvis skete der dog kun materiel skade.

Resten af dagen var de fleste af os noget chokeret, men trods det besøgte vi da de forskellige virksomheder, om aftenen var vi i Folketeatret, hvor vi så »Bruden fra Dragstrup«.

De sidste par dage gik med travlhed for at få den sidste hånd lagt på sæsonens arbejde, vi holdt afslutning den 29. med gymnastikopvisning og udstillinger.

Ved kaffebordet talte Hedemann og udbragte gode ønsker for fremtiden for de elever, der nu skulle forlade skolen.

Alle gamle elever ønskes en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Inge Pedersen.

Husk:

Elevmødet 1956

søndag den 2. september

Mødetid kl. 14

Kravene til ungdommen.

Den tid, vi nu gennemlever, stiller på mange måder krav til os alle, og vel nok ganske særlig til de unge. Det har været en vanskelig tid nu efter krigen. Vi havde vel alle gået og drømt noget i retning af, at når først krigen og den nærmeste efterkrigstid var forbi, så ville der oprinde — om ikke en guldalder — så dog noget i retning af en bedre og skønnere verden, hvor menneskene var på lang afstand af alt det hæslige, som i så mange år havde domineret mennesker og folkeslag imellem. Desværre er de gyldne drømme ikke gået i opfyldelse. Menneskene er ikke blevet bedre, og det er ingenlunde lettere at leve nu, ja på en måde er det vel endda sværere, fordi vi nu ikke længere har drømmene at holde os til. Tiden er vanskelig, og derfor er det vel så rimelig, at den også er hård i sine krav, og det er i sin gode orden, vil mange mene, og særlig hvad angår kravene til de unge.

Det er ret forståeligt, om nogle af de unge føler sig ilde berørt af, at der evig og altid stilles krav til dem. Ja, det ville endda være ret rimeligt, om de på en måde gjorde oprør derimod og sagde: Ja, os skal der altid stilles krav til, hvorfor skal det altid være os; de gamle kunne såmænd også trænge til en opstrammer engang imellem. Der kan godt være nogen rimelighed i snakken, for hvem er det, der stiller kravene. Det er sjælden de unge selv, men derimod ældre eller da lidt ældre — valgte eller selvbestaltede — moralister.

Nu er det jo altid lettere at stille krav til andre, for en byrde føles ikke særlig tung, når man ikke selv skal lægge ryg til, og derfor er der intet at sige til, om de unge til tider føler sig lidt irriterede over, at det altid er dem, det skal gå ud over.

Det ligger nu nok snarere i, at man — og dermed menes vi lidt ældre — har en følelse af, at ungdommen i ganske særlig grad hører fremtiden til, at det er den, der skal føre »landet frelst ifra slaget«, og derfor er det også til den, kravene stilles.

Lad os da se lidt på et enkelt af de krav, der for tiden særlig påkalder sig opmærksomheden. Det krav, der i denne tid skrives og tales mest om, er kravet om flere kundskaber. Man kan ikke åbne en avis, uden at der er et eller flere artikler om skolespørgsmål. Det har fængt hos læg og lærd som en besættelse, at det er i ungdommens bedre og flere kundskaber, at vort lands fremtidshåb ligger. Der kræves flere fag — helst to eller flere sprog, og der kræves længere undervisningspligt, ikke som nu til fjorten års alderen, men til 15—16 år, og helst lidt længere endnu.

Kræves! Altså tvang. Og hvorfor?

Jo, for kampen for tilværelsen og konkurrencen landene imellem er blevet så hård, at der må langt flere kundskaber til, hvis vi ikke skal bukke under i kampen. Ja sådan argumenteres der.

Det er nu ikke så givet, at flere kundskaber skaber en dygtigere ungdom; ja, jeg er næsten fristet til at sige, at de to ting slet ikke har noget med hinanden at gøre — i hvert fald er det grumme lidt.

Det er slet ikke sikkert, at den unge mand, der har læst matematik, fransk eller tysk, er dygtigere til at køre en traktor end ham, der »kun« har gået i »almindelig« skole. Nej, hvis ungdommen skal dygtiggøres, så den kan stå sig i konkurrencen, skal det ikke gøres ved at *tvinge* den til at anvende en væsentlig del af ungdomsårene på skolebænk, men ved at få de unge anbragt på den plads, hvor deres lyst og evner ligger, og så iøvrigt ved at gennemføre en arbejdets deling, der svarer til tidens behov.

Nogle af de unge skal eller ønsker at arbejde med

»hovedet«. Jamen godt, lad så dem slide skolebænkene, og lad de andre, der skal gøre det håndens arbejde, der til syvende og sidst skaffer os alle føden, slippe fri, og de er akkurat lige så nyttige samfundsborgere som de andre og aldeles uundværlige; men hvorfor spille tid og penge på deres »kundskabserhvervelse«, når de alligevel ingen brug har derfor.

Noget helt andet er, hvis de unge selv føler lyst eller trang til at udvide deres skolekundskaber eller åndelige horisont, at de så søger på skole igen; og dertil har vi jo vore ungdomsskoler og højskoler, men det er noget ganske andet end den tvungne ungdomsskoleundervisning.

Indførelse af det tvungne 8. eller 9. skoleår vil da for det første betyde en årlig udgift på ikke så få millioner, og for det andet vil det drage de unge bort fra produktivt arbejde, og det fremmer da i hvert fald ikke landets konkurrencedygtighed.

Den påstand, at dygtighed hviler på flere kundskaber, hænger i en meget tynd tråd. Hvad med de unge mænd og kvinder, der i slutningen af forrige århundrede opdyrkede og kultiverede store strækninger af den jydsk hede, mon de var i besiddelse af megen »kundskab«? Næppe! For det havde de slet ikke tid til at erhverve sig, og dog gjorde de et stykke arbejde, så Danmark blev større og betydelig bedre udrustet til kampen for konkurrencen med andre lande.

Nu tror jeg nok, der er en god del snobberi med i spillet. Vi danske har lige siden salig Holbergs tid haft en vis svaghed for »studerte folk«. Vi har troet — og mange tror for den sags skyld endnu — at studerte folk er af en finere slags end almindelige mennesker, og vi er i den grad hildet i »kundskabsforblændelse«, at blot der er en halvstuderet røver, der lancerer en eller anden skrøne, så står vi med hatten i hånden og råber bravo. Og vi glemmer tit, at en ganske almindelig bonde eller

en rar morlille mangen gang er mere »vis« end ti »skriftkloge« tilsammen.

Nej, det er ikke kravet om flere kundskaber, der bør stilles til de unge, men derimod kravet om, at den enkelte må sørge for at udvikle sig rent menneskeligt, så han kan komme til at udfylde den plads, han engang bliver sat på. Det er godt at sætte sig høje mål, men pas på ikke at sætte dem så højt, så man glemmer det nære for det fjerne. Det er sikkert udmærket, at sætte sig som mål at ville højne sit folks moral, det kunne nok tilstrænges for tiden, men det er også godt *kun* at sætte sig som mål, at ville højne sig selv, og det er at begynde fra den rigtige ende.

Det næste krav til ungdommen, er kravet om dygtighed i dette ords elementæreste form. Sørg for at gøre dit arbejde så godt som muligt. Hvis du går bag ploven eller står ved en høvlebænk, gør så dit arbejde sådan, at der intet er at udsætte på det. Dette være ikke sagt for din arbejdsgivers skyld, men for din egen og for dit lands skyld, for det er noget af det, tiden trænger til, og det gavner i konkurrencen med andre lande, og så kan du med Grundtvig frejdigt synge:

*Et jævnt og muntert, virksomt liv på jord
som det jeg ville ej men kongers bytte,
opklaret gang i ædle fædres spor,
med lige værdighed i borg og hytte. . . .*

Thomas Nielsen.

Alle gamle og nye elever ønskes glædelig jul og godt nytår!

Tysklandsturen 1955

fra 21. til 27. juli.

Også i år valgte vi Tyskland som vort rejsemål. Denne gang skulle turen gå til Rhinlandet.

Og 21. juli om morgenen kl. 6 kørte vi fra Ringe efterskole. I Odense fik vi vor rejsefører med. Chaufførerne har nok med at køre. Og en rejsefører er nødvendig, hvis turen skal give det rette udbytte. Det forstår man, når man er ude i det fremmede og ikke forstår det sprog, som tales der.

Vi passerede broen og nåede grænsen. Oplysninger fra rejselederen, kaldet K. B., bed ikke rigtig på, før vi når grænsen, end ikke Frederikshøj, hvor kong Kristian X i 1920 red over grænsen på den hvide hest.

Spændingen steg først, da vi holdt ved Krusaa og oplevede passtempling. De »uøvedes« nervøsitet stiger ved denne oplevelse og når højdepunktet, da vi kom til den tyske paskontrol, hvor kun få forstår, hvad der bliver sagt til os. Selve den oplevelse at passere grænsen er jo ejendommelig første gang. Så står vi ovre i det tyske land, d.v.s. det gamle danske Slesvig. I strålende solskin og tropisk hede begyndte det og varede ved på hele turen. Ejendommeligt at køre her i gammelt dansk land, hvor alt undtagen sprog og indskrifter minder om Danmark. Men ved indkørselen til og gennem Flensborg by mindes man på en ret kraftig måde, at her er foregået ting, som vi har været forskånet for. Fattigdommen — dårlig vedligeholdte huse og gader — taler et tydeligt sprog, mest dog de steder, hvor der *har* ligget huse, men nu kun er resterne tilbage. Det hele vidner om forsømmethed. De fine danske asfaltveje er nu afløst af de gammeldags »runde« veje, omgivet af masser

af store vejtræer og levende hegn. — Så passeres Sankelmark, der minder os om 1864. Videre til Slesvig by, hvor det store domkirketårn rejser sig i al sin væld, forbi Gottorp slot. Alt minder om en dansk by, men der er ikke denne gang tid til at se enkeltheder. — Ved 12-tiden gjorde vi holdt ved en tysk kro, Gasthaus. En skummel krosal. Men vi havde humøret med hjemmefra og tog det som et første indtryk af Tyskland. Allerede nu var det let at se, at den orden og hygge, der kan være ved en dansk bondegård, manglede fuldstændig ved de tyske gårde. Den første dag skulle vi nå Brehmen, og derfor var det en tur på 450 km. Kilometer efter kilometer blev lagt bag os. Kun ophold ved tankning af benzin — og sodavand. Midt på eftermiddagen kørte vi gennem Hamborg, med en halv times ophold, og så over Elbbroen mod Brehmen. Landskabet mellem disse to byer er fladt og med meget langt mellem huse og gårde. På de store græsmarker kvæg og gennem det flade land strakte autostradaen sig som en endeløs stribe, ensformigt og fattigt på landskabelig afveksling. Men farten var god og hvilken trafik! Praktiske er disse hovedveje med over- og underkørsler — noget vi savner herhjemme ved vore hovedveje.

Den lange køretur sluttede ved 19-tiden, da vi rullede ind i den gamle Hansaby Brehmen. Først blev vi indkvarteret i Jugendherbergets store, skumle soverum. Hele herberget var resterne af et hus, som lå ene tilbage i et udbombet bykvarter. Sultne var vi, og gulerødderne gled ned i en fart. Der blev dog tid til en spadseretur i byen om aftenen. Og det var tydeligt, at byen havde været velhavende tidligere. Smukke gamle bygninger lå langs de gamle volde og grave, mens der af og til var åbne pladser, hvor bomberne havde raseret. Vandreherbergerne i Tyskland har aldeles præcise lukketider, og vi skulle være inde før kl. 10.

Næste morgen blev der tid til privat rundtur i byen

før morgenmad. Senere i samlet trop til rådhus og domkirke, der sandelig også vidner om, at tiderne før har været gyldne, rene pragtbygninger — i datidens stil.

Fra Brehmen blev der nu atter en lang køretur gennem et fladt, kedeligt landskab. Rug og kartofler er de mest dyrkede planter. Længere syd på begyndte landskabet at gå over i bjergform, ialt fald høje banker klædt med skove. Her var høsten i fuld gang.

I byen Münster var der et kort ophold. Også der havde bombardementer raseret. — Videre gik det i 30° varme. Først da vi kom til Ruhrdistriktet, det store fabriksområde, var der noget at se på. Et utrolig omfattende distrikt med storbyerne Gelchenkirchen 400.000 indb., Essen 400.000 indb., Duisborg 410.000 indb. og Düsseldorf 500.000 indb. og Köln med 600.000 indb. ud i eet stræk. Skorsten ved skorsten og store fabriksbygninger med affaldsdynger som små bjerge. Et par timers kørsel eller var det tre ad autostradaen, hvor der var en strøm af biler, igennem dette område. For ukendte ville det være såre vanskeligt at finde rundt i byerne. Selv for øvede

chauffører krævede det voldsom anspændelse. Trafikken er enorm.

Vandrehjemmet i Köln var et helt moderne indrettet herberge, flot i sammenligning med Brehmen. Sulten var stor. Middagsmaden skulle ordentlig smage. Skuffelsen katastrofal, akkurat som risengrødens stivhed. Ved hjælp af en sodavand gled herreretten dog ned. Desserten måtte vi tænke os til — færdig. — Der blev den aften tid til en spadseretur langs Rhinen, der med den kulørte belysning langs bredderne viste sig i al sin pragt, ligesom byen tydelig var en storby.

Næste morgen gik turen til domkirken i Köln — på afstand virkede den skummelt. Nær ved var den imponerende. Pillerne er vældige søjlepiller — bundter af søjler, der stræber mod himlen. Tårnet kolossalt, 160 m højt. Turen op ad trapperne — 502 trin — var drøj, men ærlig umagen værd. Højere og højere kom vi op. Et hvil ved klokkerne, tre mindre og een stor. Efter sigende skulle den veje 35 ton og knebelen 1 ton. Ved ringning svinger kun knebelen, sat i gang ved mekanik. Heroppe fra var der en aldeles storslået udsigt over Köln. Og selve kirkebygningen virkede opå imponerende. Opførelsen af bygningen har varet 600 år.

Kirkens indre var vi derimod ikke særlig overvældet af, noget skummelt. Men der var en strøm af turister igennem samtidig med, at der var »konfirmandundervisning«. Præsten stod i et glasbur — sådan så det ud. — Nej, det var en ejendommelig blanding. Mere skønt var kirkens skatkammer med de gamle klenodier: guldbelagte bispestave, kostbare dragter, afstøbninger af kirken, belagt med guld.

Banegården tæt ved var meget hærget af krigen. Parkeringspladsen var et sted, hvor der havde været bygninger, nu udraderet.

Turen sydpå gik nu ad en vej langs med Rhinen. Nu begyndte de rigtige bjerge at vise sig, — efterhånden

blev de større, »klædte« med frugtplantager eller bøgeskov. Det var altså De rhinske Skiferbjerge. Vi kørte gennem byen Koblenz til Bonn, regeringsbyen med regeringsbygningen »Bundeshaus« tæt ved Rhinen. Denne bygning så vi sammen med andre turister, blev bænket på tilhørerpladserne og fik forklaring på tysk om, hvad vi så, og hvordan forretningsgangen var.

Da vi kom til byen Boppard, skulle vi sejle ned ad Rhinen, en tur på et par timer. Mange floddampere færdes her på den brede stærke strøm. Dampere med passagerer, motorbåde med store flodpramme på slæb, i stort tal frem og tilbage. Ikke på det klare blå vand, men nærmest kaffebrunt er vandet, farvet af alt det materiale, den fører med fra bjergene mod syd. Langs med Rhinen stejle bjerge, med skove og vinhaver opad de skrå sider, på bjergtoppe knejsede den ene gamle borgruin efter den anden. Smukt, betagende smukt. Man forstår godt, at fortidens stormænd har bygget borge i denne dejlige natur, vel nok den skønneste på hele vor tur.

Et sted snævredes floden ind. Midt i snævringen lå en

ø med en af de gamle borge, hvorfra man i gammel tid krævede told af de forbisejlende skibe. Strømmen var her rivende — det farligste sted —, hvor der hvert år endnu sker een eller flere kuldsejlinger.

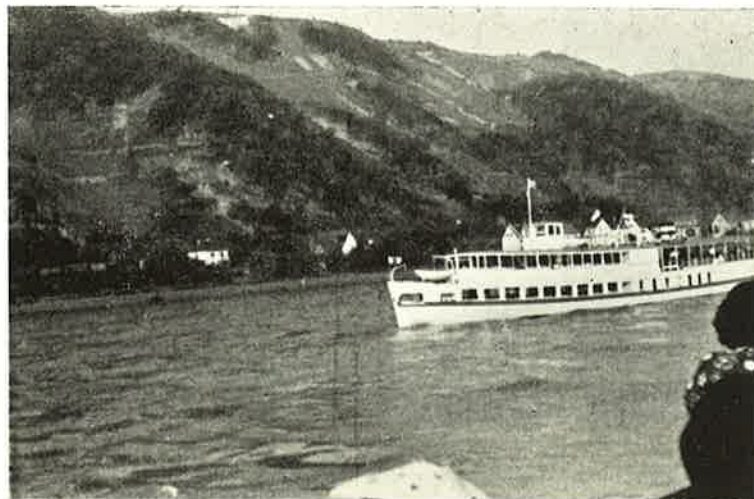
Trafikken på floden var større, end vi havde tænkt. Det er umådelige mængder af kul og malm, der transporteres med de store, lange og flade pramme. På hver side af floden er jernbane, der adskillige steder går gennem tunneller. Masser af togstammer med et halvt hundrede godsvogne i hver passerede os i de to timer.

Ved skumringstid gik vi i land og skulle nu køre de sidste kilometer den dag til Rüdeshheim jugendherberg, der lå højt oppe på bjerget. Ankommet dertil havde vi den mest pragtfulde udsigt over Rhinen, hvor lysene blinkede langt ned i den langstrakte by nede under os.

Efter festmiddagen var det tid at komme til køjs. Og så her streng justits, porten lukket på slaget 22, hundene sluppet løs på gårdspladsen, fæstningen skulle sove.

Den følgende dag, søndag d. 24. juli, gik vi en tur på ca. 5—6 km over bjergene, gennem skovene op til en borggruin, hvorfra vi nu så Rhinen dybt under os. Vejret gråt og koldt. Desuden var tre af selskabet blevet væk, og utilfredsheden herskende. Nå, vi skulle med svævebane ned til Rhinen, en vældig oplevelse for dem, der aldrig før har prøvet det. Kun et par stykker foretrak at gå ned til floden, hvorfra vi så sejlede til Rüdeshheim igen.

Søndag eftermiddag var der frikvarter, og deltagerne kunne frit gå omkring i Rüdeshheim. Nu var det blevet det dejligste solskin. Og det var en festlig eftermiddag. Hvilket folkeliv på gaderne. Det vrimlede med glade mennesker, der sang og var i godt humør. Ude i haver og foran hoteller sad folk overalt — under spraglede parasoller, næsten altid om borde, hvor vinglas eller ølkrus var rettet an. Tænk, om en af vore byer en dag klædte sig i det skrud. Der var blandt alle disse menne-

sker ingen fulde. Men det var et folkelivsbillede, som vi ikke ser herhjemme.

Mandag d. 25. juli kørte vi langs Weserfloden mellem bakker og bjergskrænter over Mainz og Frankfurt. Her lå endnu hele gader med bombede huse, der endnu ikke var oprømmet. Mellem murene groede høje træer op. Der blev holdt rast ved siden af flyvepladsen v. Frankfurt, og mens maskiner på pladsen landede og startede, fortæredes vore tørre klemmer. Det var en smuk egn, vi nu kørte gennem til München, hvor der ventede os et vandrehjemsophold; dalsænkninger kranset af skovbevoksede bjerge i den skønneste afveksling.

^{mandag d. 25. juli} Vor store oplevelse den dag var, at vi gjorde holdt ud for en gammel gul bil fra Vejle. Chewrolet 1927, punkteret på alle fire hjul. Navnlig var det jo en trøst, at også andre kunne have uheld. — Den ene af vore biler var nemlig kørt til Kassel for at blive gangbar.

I München, der lå aldeles smukt ved en flodbred i en skøn dal, oplevede vi det simpleste i retning af vandrehjem, gamle feltbårer — ikke alt for renligt nogen steder, ja enkelte måtte endog sove på et bord om natten.

Næste dag fortsattes turen til Bad Pyrmont, et dejligt kursted, hvor palmerne groede i det frie, og hvor blomster prangede i et flor, som overgår al beskrivelse. Man kunne godt føle sig hensat til en Middelhavsegn.

Videre til Celle, hvor slottet lå, som var bosted for Chr. d. 7.'s landsforviste dronning. En smuk gammel by med bindingsværksbygninger i hele gader, uberørt af al krigens hærgen.

Derefter var vi ude i Belzen-lejren, koncentrationslejren, som vi også besøgte på vor første Tysklandsrejse. Stedet stemmer uvilkårlig til tavshed.

Så kom den store forstyrrelse, at den ene bil var forsvundet. — Og nu var gode råd dyre. Hvor var den. Slutresultat: Vi kørte til Hamborg, hvor vi skulle overnatte i håb om at mødes med den anden halvpart af selskabet. Undervejs selvfølgelig en punktering. — Det blev ved aften, vi nåede Hamborg, der tog sig strålende ud ved aftenbelysning fra de tusinder af kulørte lamper.

Og der fandt vi så de forsvundne. — Stor gensynsglæde. Den nat skulle vi i seng, hotelsenge. Først middagsmad på et hotel, færdig kl. 23½ om aftenen. Og så var vi et par timer i forlystelsesstedet Zillertal i St. Pauli. Et sted, hvor der er højt humør, sang og musik. Men en måde at feste på, som er os danske fremmed. For en gangs skyld kan det være interessant at se.

Næste formiddag var vi på en sejltur på Hamborg havn. Særdeles interessant. Vi fik et stærkt indtryk af, hvilken mægtig havn der er. 70 havnebassiner hver så store som alt, hvad vi kalder Odense havn. Værksteder, skibsværfter i stort tal. Hammerstøj og hvæsen af svejtseapparater overalt. Flere steder stålskeletter af bygninger, der før havde rummet virksomheder. Vi gik gennem Elbtunnellen, 400 m lang, 5 m høj, 12 m bred, 22 m under vandfladen. Hamborg, der huser 2 mill. indb., rummer meget, der er værd at se. Denne gang fik vi dog ikke så meget at se som i fjor. Nu gik det så hjemad,

mættet med indtryk fra vor udmærkede tur, og det er naturligt, at der kommer et tidspunkt, hvor man ligesom ikke kan blive ved at modtage flere indtryk.

Dog, da vi nærmede os Danmark, kom det op i os, at nu var vi atter nær ved at være hjemme. Sangbøgerne blev atter brugt flittigt, og så kom gensynet med Danmark — også en oplevelse.

Resten af hjemturen blev krydret med forskellige bryderier med bilernes ikke gangbarhed, og først kl. 2 om natten kom vi til Ringe efterskole. Men trods det, at vi var næsten dødtrætte, var der ingen tvivl om, at vi havde haft en mægtig god, indholdsrig Tysklandsrejse igen.

K. Hedemann.

*En glædelig jul og et godt nytår
ønskes alle gamle elever af*

*Holger, Knud, Bent, Karen Margrelhe
og Karl Hedemann.*

Møens-turen.

I sommeren 1955 blev 3 dagsturen bestemt til Møens Klint, og rejsen begyndte onsdag d. 13. august.

Vi rejste fra Ringe ved 15-tiden og var i Korsør kl. ca. 17, sejlturen over var noget så dejlig, for vi havde det skønneste vejr, man kunne tænke sig, solen strålede fra en skyfri himmel, så der var intet tegn på regn den dag, og humøret var højt. Efter at vi havde skiftet tog 6—7 gange, nåede vi Kallehave, her holdt en bus, som kørte os til vandrehjemmet, der lå i udkanten af Stege.

Da vi havde afleveret vores bagage og fået hver en kop, fik vi lov at gå en tur ud og se på byen; men vi skulle være tilbage kl. 22, da vi skulle være i soveposen kl. 22,30.

Næste morgen skulle Ellen, »Søster«, Lis og jeg sammen med frk. Petersen og frk. Nielsen smøre ca. 120 rundtnummer mad, som vi skulle have med på turen. Da vi havde gjort rent og spist morgenmad, kørte vi ved 9-tiden til Møens Klint. Også idag var vejret strålende. Efter ankomsten til klinten gik vi rundt og så på omgivelserne, der var noget så smukke, og vi skulle også samle mod til at begynde nedstigningen af de ca. 600 trappetrin; men efter en del hvilepauser nåede vi dog ned til havet. Så begyndte traveturen langs kysten. Det syn jeg så herude, var et syn jeg aldrig vil glemme, det var noget af det skønneste med de høje hvide kridtmasser (indtil 128 m) begroet af lyse bøger, blomstrende hvidtjørn og vilde æbletræer og så det blå hav ved klintens fod.

Enkelte steder rakte det øverste af Klinten sig langt ud over strandbredden, vi var heller ikke helt modige ved at gå der under, for tænk hvis nu det styrtede ned.

Vi badede et par gange på turen. Maden spiste vi også ved kysten. Lærer Jørgensen var vist ikke helt glad for den behandling, han fik, for vi tog vore badehætter, fyldte dem med vand og hældte det ned over ham, så han tilsidst var helt gennemblødt (han turde nemmelig ikke bade). Da vi havde gået fra kl. 10 til kl. ca. 17, nåede vi bestemmelsesstedet. Vi var også over og se lystslottet Liselund. Omkring slottet var der en pragtfuld park, der strakte sig ned til klinten, heri var der opført flere lysthuse. Ved udgangen af parken holdt bussen, som kørte os hjem.

Efter at vi havde spist aftensmad, tog vi en tur til halvøen Ulfshale, en helt flad strækning, så kunne vi se forskellen ved at sammenligne den med Klintens høje skrænter. Herude voksede der lyng, det er et godt sted for mågerne at udruge deres æg, vi så også flere reder med mågeunger i. Også her gik vi langs strandkanten. Da vi havde gået ca. 1½ time, nåede vi pludselig til nogle dybe render, der skar sig ind i landet. Der var et sted, hvor der så nogenlunde godt ud, og der var ikke vand, Solveig P. vovede sig også ud; men hvad skete, hun sank i, og hendes sko blev siddende fast i muddet. Hvad skulle vi nu gøre, gå turen tilbage havde vi altså ikke mod til, og vi kunne se lige et stykke forude, holdt bussen, som skulle køre os hjem; men vi kunne ikke komme derover. Hedemann fik da øje på nogle fiskere, der lå lidt ude og arbejdede med noget fiskernet, han spurgte, om de ikke nok ville sejle os over til broen (broen, hvor skibene lægger til). Det fik vi dem til. Vi blev roet ud til skibet i en lille robåd, der kunne være en 5—6 stykker af gangen, endelig nåede vi derud alle 29; men vi fik besked om, at vi skulle sidde helt stille, for den mindste bagatel var nok til, at skibet ville kæntre med den last, der var på. Vi var alle enige om, at det var den bedste sejltur, vi nogensinde havde haft.

Ovre ved broen stod der en mængde mennesker og tog imod os.

Næste dag pakkede vi vort tøj og tog af sted med bus. Vi kørte en tur over Storstrømsbroen til Falster. Derfra til Vordingborg, hvor vi var oppe i Gåsetårnet. I ruinterrenet ved tårnet spise vi vor medbragte mad. Vi tog nu toget til Næstved. Her holdt en bus, som kørte os til Holmegårds glasværk, der så vi, hvordan man lavede flasker, vaser, skåle, glas o.m.m. Der var en mægtig hede på værkstedet; men ovnene, hvori der brændes glas, havde også en varmegrad på helt op til 1600°.

På hjemvejen tog vi en tur ud til Gisselfeldt. Det var et meget flot slot, sirligt opført i renæssancestil. Parken omkring slottet var meget flot med flere mindre søer og mange smukke blomster. Gisselfeldts areal er 3900 ha.

Vi blev derfra kørt op til Næstved vandrehjem, hvor vi overnattede.

Næste morgen pakkede vi vort tøj og begyndte hjemrejsen, der forløb godt med undtagelse af en enkelt søsyge.

De oplevelser, jeg havde på denne udflugt, vil altid stå for mig som uforglemmelige.

Solvejg Mortensen.

Husk vore to møder:

Mandag den 16. januar kl. 19,30:

Oplæsning af Chr. Demuth og frue, Aabenraa.

Mandag den 20. februar kl. 19,30:

Forstander Grønborg, Husmandsskolen, Odense

»Rejseindtryk fra Kina«.

10 år efter:

Tommerup i novbr. 1955.

At skulle til at skrive, hvad man har oplevet igennem de sidste 10 år, er ingen let opgave, for det er vel i grunden den mest begivenhedsrige periode i vort liv, så hvor skal man ende, og hvor skal man begynde, men jeg skal forsøge at samle lidt af det.

Eet står i hvert fald klart for mig, og det er, at efterskoleopholdet — de 5 herlige sommermåneder — har haft meget stor betydning for mig, også det undervisningsmæssige, men især det gode forhold, vi havde elever og lærere imellem har betydet meget. Jeg vil ønske for vor tids helt unge, at flere og flere må finde vej til efterskolen.

»Vor sommer« var jo også i sig selv noget strålende uforglemmeligt, sammen oplevede vi den skønne 4. maj aften. Jeg husker det, som var det i går, at Hedemann kom ind og fortalte os, at Danmark atter var frit, hvor blev vi glade, og befriede for alt det uvisse, og hvordan vi bagefter i sluttet trop med Svenstrup og Nielsen i spidsen gik op igennem byen og sang alle de danske sange, vi kunne udenad, der var der allerede pyntet med flag i alle butiksvinduer, og frihedskæmperne kom frem i lyset, ja den aften er der vist ingen af os, der glemmer.

Fra efterskolen fulgtes jeg med Lis Staustrup, fra vort hold, til hendes hjem på en gård i Midtjylland, hvor jeg havde et meget lærerigt år, både arbejdsmæssigt og menneskeligt. Det er sundt at komme uden for sin fødeø og lære andre skikke at kende.

Egnen der var meget skoleinteresseret og grundtvigspræget, og jeg har lært at værdsætte jyderne i meget høj grad, for når en jyde (i almindelighed) siger noget, står det fast, vi fynboere er jo svingende i vore meninger.

Vi tog mange herlige ture i den storslåede natur, hvor hede og nåleskov grænser op mod markerne, men den strenge natur brydes af en mængde vandløb og søer, jo vist er der også kønt i Jylland. Det var i det hele taget et meget begivenhedsrigt år, sammen med prægtige mennesker.

De næste år var knapt så fyldt med oplevelser, jeg var hjemme en tid og var også et år i Odense for at prøve, hvordan det var at være i en by, da var jeg nu igen meget heldig med min plads.

Derfra tog jeg ned til frk. Svenstrup på Als, hvor jeg igen oplevede en ny egn, og det særegne, der er over det sønderjydske. Svenstrup og jeg havde mange gode timer sammen der, og hun mener da også at have æren for at have skaffet mig min mand, som jeg fandt der. Så det år, forstår I nok, fik også stor betydning for mig. Jeg husker så tydeligt, da jeg fortalte Svenstrup, at jeg havde truffet Peter (sådan hedder han nemlig), at hun sagde: »Ham, det er det prægtigste menneske på Als, det er lige noget for dig.« Det var selvfølgelig en hel god anbefaling at få — og det endte da også med bryllup; — men først 3 år senere.

I mellemtiden var jeg på Frederiksborg højskole, hvad jeg aldrig har fortrudt. Jeg var så heldig at opleve C. P. O. Christiansen og hans inspirerende og livsbekræftende foredrag og hele væremåde, for ikke at tale om Pip, og hendes timer om kvindens stilling lige fra folkevisens tid til vor egen. Det var uhyre interessant. Et ophold på en højskole kan man jo ikke sådan forklare, men mange af jer har jo selv oplevet det, og ved, hvor stor en rolle det spiller for hele livet. De mennesker, der lægger hele deres liv i lærergerningen på vor ungdomsskoler gør et uvurderligt arbejde, men det er også et strengt liv, selvom det vel også er taknemmeligt.

Frederiksborg er jo en nordisk skole, og der var elever fra alle de nordiske lande, det var interessant at

stifte bekendtskab med dem også. Vi havde mange dejlige ture i Gribskov — og til København, hvor vi så en masse, lige fra Christiansborg til Saxogades skumle baggårde, man får øjnene op for meget, man ikke før havde tænkt så dybt over, på en højskole, og hvor var det frygteligt at forlade dette vidunderlige sted, med de mange minder, men sådan må det jo være.

I maj 1950 tog Peter og jeg en tur til Norge, vi havde begge fået plads. Peter, som er snedker, på et stort værksted i Oslo, og jeg i huset.

Det var et betagende møde med den norske natur, alene indsejlingen var rejsen værd, man ligefrem hører Bjørnsons »Ja, vi elsker dette landet, som det stiger frem«, for det er netop de rette ord, når vi ser alle de små klippeøer og de stejle granbevoksede fjelskråninger ned mod vandet.

— Og folket, hvor er det nogle herlige mennesker de nordmænd, og hvor er de imødekommende over for os danske. Vi har en hel del tilfælles, danske og norske, men de har en egen ro over dem, som går igen over alt og i alt i Norge; nogle mener *for* meget, jeg ved bare, at de giver sig mere tid til at tænke menneskeligt, vi herhjemme er tit så rastløse og forjagede, og får man mere ud af livet på den måde?

Det vil række for vidt at begynde at fortælle om vore oplevelser og ture der oppe, men turen til Rjukan må jeg lige fortælle om. Vi besteg den 3000 m høje Gaustatop, med evig sne på toppen, det kan slet ikke sammenlignes med noget andet at komme op i den høje klare luft, i den uendelige stilhed og de underlige farver, der er så højt over trægrænsen. Det var en drøj tur, men ned kom vi da omsider, selvom vi gik vild og aldrig troede, vi skulle nå beboede steder igen. Sådan havde vi en masse skønne ture. Rejs der op I, der er unge og frie, når man først bliver gift, er der så meget, man skal bruge sine penge til, og så bliver det ikke rigtig til noget.

Man længes bare stadig tilbage, når man en gang har været der.

Til novbr. 1950 købte vi et snedkeri i Tommerup, og i Juni 51 flyttede vi ind som nygifte, vi er glade for at være her, selvom det tog lidt tid, før vi blev det. Forretningen går heldigvis også godt, vi har 2 mand i arbejde hele tiden. Vi har også fået en dejlig søn, ja, han er nu 3 år, en sjov alder, ham får vi mange en glæde af. Ja, det er dog det bedste af alt, det at være mor, men vel kun på baggrund af alt det skønne, man har oplevet i sin ungdom, for en hvis modenhed skal der nu til, før man bliver mor.

Nu til slut mange, mange venlige hilsener til alle gamle kammerater og lærerne fra sommeren 1945, fra
Birgit Møller, nu Jørgensen.

Marslev, d. 9. 11. 55.

Kære kammerater!

Så gik de 10 år, og hvor er de blevet af?

Da jeg kom fra skolen, fik jeg plads som pige i huset i Odense, der var jeg kun et halvt år, bylivet trykkede mig, jeg rejste på landet igen og fik plads på Enggården som stuepige. Senere hen blev jeg kokkepige.

Her kunne jeg lide at være, og her blev jeg så i 5 år. Så var det slut med at tjene. Jeg blev gift d. 13. maj 1951 med Jørgen, vi var så heldige at leje et lille hus i Seden, der boede vi i tre dejlige år. Så måtte vi flytte, manden, som vi havde lejet huset af, skulle bruge det til en gift medhjælper, og så måtte vi jo rejse. Men hvor skulle vi rejse hen, der var ikke til at opdrive en ledig lejlighed nogen steder, der var kun een udvej, at vi kunne flytte ned til mine svigerforældre. Det gjorde vi så. Her boede vi i et halvt år, så oprandt den dag, hvor vi fik vores egen lille lejlighed igen, og det blev på Marslev Møbelfabrik (min mand er snedker), og var så

heldig at få arbejde samme sted. Det var vi meget glade for. Den 25. marts 1953 blev Hanne født, en rigtig lille solstråle i vores lille hjem.

Vi har været Sønderjylland rundt i sommer på motorcykel; det var en dejlig tur, og fint vejr havde vi til det. Nu til slut mange hilsener.

Gunhild Theilgaard, nu Hansen, sommeren 1945.

Ryslinge d. 6. 11. 55.

Ja, tiden iler, er det virkelig 10 år, siden vi var på Ringe efterskole? Nu har vi snart tabt forbindelsen med hinanden fra den sommer; men minderne har vi og kan tænke tilbage på med glæde.

Jeg har jo oplevet en del siden. Først efter skoleopholdet i Ringe tjente jeg på en gård herhjemme i nærheden, senere på et gartneri i Stege.

Derfor tog jeg så på Rødding Højskole i sommeren 1948; der var vi 160 piger. Dengang var det Hans Lund, der var forstander. Den nuværende forstander Fog Pedersen var lærer dernede i den tid. I kan tro, der var dejligt dernede, og så kom jeg dog uden for Fyn en tur. Det ophold varede kun 3 mdr., det er nu alt for kort, vi kunne jo dårligt lære hinanden rigtig at kende, alle vi piger. Vi startede nogle vandrebøger, men de er vel gået tabt.

Den, vi i sin tid startede i Ringe, vi 10 piger, frk. Svendstrup samt lærer Nielsen, den ser jeg heller ikke noget til mere, den er vel blevet væk på rejsen rundt til os; det er nu en skam.

Efter at jeg var i Rødding, kom jeg ud som husassistent igen, først i Ryslinge, senere i Ringe hos sagfører Zeeberg. Der blev jeg forlovet med en smedesvend, der var i Ryslinge. Min sidste plads var i Kværndrup hos en købmand.

Vi blev gift den 10. maj 1952. Vi fik en lejlighed i

Kværndrup, der var vi i 2 år. Nu bor vi i Ryslinge, der er min mand 1. mand hos smeden her. Vi har en lille dreng på 2 år.

En af mine største oplevelser var fredsdagen den 5. maj deroppe på Ringe efterskole, da vi 10 piger samt forstander Hedemann, lærer Nielsen og fl. hejsede flaget og sang »Hil dig vor fane«, og bagefter, da vi drog syngende igennem Ringe by, hvor var det skønt.

Jeg vil slutte med de bedste hilsener og ønsker om stadig god fremgang for Ringe efterskole, en særlig hilsen til jer alle, jeg var sammen med i sommeren 1945, og så vil jeg ønske Hedemann al held og lykke med den nye skole.

Sigrid Hansen, Ryslinge smedie, Ryslinge.

Min soldatertid.

Trods adskillige betænkeligheder vil jeg fortælle lidt om min soldatertid.

Når mange mennesker siger: Du har godt af at være soldat, vil jeg give dem nogen ret. I hvert fald får man lært, hvad et godt kammeratskab betyder. Man får lært at tage sin tørn for kammeraternes skyld, og man får lært at tage hensyn til andre. Alligevel ønsker vist ingen at opleve soldatertiden mere end een gang.

Efter alt, hvad man havde hørt, var det med megen spænding, man imødeså, hvad der skulle komme. Det blev nok det værste, man endnu havde oplevet. En af mine kammerater udbrød en dag: Er dette livet, så frygt ej døden! — Ja, vi mindes, hvordan vi, før vi meldte os på Langelandsgades kaserne ved 8. telegrafkompagni, vendte os om i porten for at tage afsked med friheden. Vi stillede op i kø, fik udleveret nummer, uniform og udrustning. Uniformerne var hvide af naftalin, og lugten deraf hang i tøjet mange dage.

En omvæltning var det i tilværelsen. De tre måneders

rekruttid, hvor man blev purret ud ved nat og dag, på veje og stier, i moser og skove, enten det regnede eller det var solskin, var drøje.

I de følgende måneder kom vi atter på skolebænken for at blive uddannede som telegrafister. Dog havde vi hver morgen halvanden times eksersits. Nu gjaldt det om at hænge i, for af 150 mand blev de bedste udtaget. Hver uge blev de dårligste sorteret fra.

Da vi en dag blev stillet over for spørgsmålet om at melde sig frivilligt til at tage til Tyskland, greb jeg chancen.

Togrejsen fra Aarhus til Itzehoe var en uforglemmelig natur, hvor vi var stuvet otte mand ind i en kupe med al vor bagage. Nydelse, nå ja. Men det gik med humør. Forholdene dernede var imponerende store i forhold til det, vi var vant til. En større gymnastiksal havde jeg aldrig set før. Der fandtes også en biograf, som rummede 600 mand ad gangen, og der blev spillet 2—3 film hver uge, og det var billigt for os. Et bibliotek med læsesal stod til rådighed. Foruden var der klubber rundt om i byen. Vor hed »Holger Danske«. Der kunne vi få ekstra god mad om søndagen. Der var en grammofonstue med fjernsyn. — Vi var fire kammerater, som fik det job at passe grammofon og fjernsyn, og tjente lidt ekstra ved det.

Ellers var der gjort meget, for at vi kunne have det rart. Cigaretter, øl og kaffe var meget billigt. Og desuden var vagttjenesten ikke særlig lang, højst 5 timer i døgnet. Men der var ikke noget med nattegn og kun een orlov. Den fik vi i julen.

Der blev arrangeret udflugter for os, f. eks. til Hamborg, Lübeck, Bad Segeberg. I Lübeck fik vi indtryk af, hvad jerntæppet var for noget. For hver 200 m en russisk soldat med maskingevær og en hund samt en betjent fra det tyske folkeparti. — Vest for jerntæppet kun en enkelt betjent.

I Bad Segeberg var vi nede i de lange gange i bjerget. Endvidere besøgte vi friluftsbadet med plads til 20.000 tilskuere.

Juleferien. Vi deltes i fire hold, og min juleferie faldt først fra d. 13. januar, d.v.s. vi måtte tilbringe julen i garnisonen. Men det blev en jul over al forventning. Thi hvor forskellige vi end var, så greb julen os. Vi sang os sammen, og kammeratskabsfølelsen gjorde sig gældende på en måde som aldrig før.

Nytårsaften var også festlig. Der blev serveret øl og pølser i kostforplejningen, og Holger Fællessanger var dernede at give underholdning i biografen. . . . Bagefter gik vi hjem på vore stuer og skålede med hinanden og ønskede hinanden et godt nytår.

I foråret fik vi tildelt en 3 dages orlov, som blev udnyttet til en fællestur til Harzen. Den gik over Lüneborg hede, Belzen lejren. Hvor var bjergene i Harzen storslået at se, skovklædte og dækket af sne. Vi blev indkvarteret på et hotel beregnet til britiske soldater. Aldrig har vi fået så mange retter mad, der fyldte så lidt. Bedst var den engelske the, og vi drak i spandevise; også fordi kulden var streng, 30° frost.

Dagen efter var vi på skovtur, en herlig tur, men streng. Efter denne uforglemmelige orlov gik det atter hjem. I april sluttede vort ophold i Tyskland. Vi vendte hjem til Aarhus, og snart var vor tjenestetid forbi. Det var dejligt at vide, at nu lå soldatertiden bag os, selv om det var svært at skulle skilles fra kammeraterne. Jeg har alt i alt dog været glad for min soldatertid.

Hermed hilsen til gamle kammerater fra efterskolen.

Ejvind Andersen.

Berejst? Ja — nej lad mig nu se, ja måske kan jeg sige det. Om jeg kan være det bekendt, så er Danmark vel det land, jeg har set mindst af hidtil, bortset fra Fyn

og Sønderjylland. Jeg skal nok uden for landets grænser for rigtig at få noget at fortælle om. Derude har jeg rejst med søbus i de tusind søers land, set det krigshærgede Tyskland, de store vinplantager langs Rhinens bjergbredder. Jeg har nydt synet af det vidunderskønne Luxembourg, skuet ud over det flade Holland og gjort det lidt mere kuperede Belgien. Set Finlands efterårs-smykkede birkeskovs spejlbillede i den blanke sø, de norske fjelde og midnatssolen. Jeg har set de mange hvide kors på soldatergravene i Luxembourg, på Lüneburger heide, i Tammerfors og Rühimäki.

Da jeg var færdig med efterskolen, fik jeg plads på en gård i Lombjerger; men efter to måneders forløb blev jeg suspenderet som ubrugelig. Jeg lod mig ikke skræmme af det og fik straks efter plads på en gård i Ringe. Der gik det lidt bedre, jeg holdt da ud i ti måneder, men fandt så ud af, at landbruget ikke interesserede mig spor.

Derfor besluttede jeg at prøve gartneriet og fik plads hos »Flora« i Ringe. Jeg var der i næsten tre år. Så fik jeg lyst til at komme lidt længere væk hjemmefra og søgte derfor en plads som gartner elev ved Sindssygehospitalet i Middelfart. Der havde jeg det godt, men tjente jo praktisk talt ingenting, og i løbet af et årstid havde jeg snart hverken det ene eller det andet. Der måtte gøres noget, men det var ikke så let, da jeg ikke var fuldt udlært.

Chancen kom imidlertid. Jeg så en annonce i et blad, hvori der søgtes arbejdere til en nystartet champignon-virksomhed i Finland med fri rejse. Fik lyst til at søge pladsen, og til min store forbavselse blev jeg antaget og fik en billet. Og så den syvende april 1951 forlod jeg for første gang Danmark ad søvejen via København med det finske passagerskib s/s Vellamo af Helsingfors. Eventyret begyndte, og jeg var vældig spændt på, hvad jeg skulle komme til at opleve i den kommende tid. Om-

bord traf jeg en dansker til, som skulle samme sted hen, så nu var vi da to.

Næsten to aldeles vidunderlige døgn tilbragte vi ombord, vi så Østersøens blå bølger. Vi så Gottland med Visby og Öland og kom ind i den finske skærgård, hvor båden gik fast i isen. Den måtte have isbryderassistance. Mens man afventede den, havde vi rig lejlighed til at betragte skærgården, som var et aldeles betagende syn, selvom den endnu var dækket af is og sne. Der var et hav af øer, store og små, nogen var bare store sten, på andre var der lige plads til to-tre træer, og man måtte uvægerlig beundre den skibsfører, som kunne finde vej mellem skærene. Opad formiddagen d. 9. april kom vi ind til Åbo. Her lå sneen højt, og iøvrigt så alt noget fremmed ud, bl. a. forstod vi ikke et ord af, hvad der blev sagt. Vi fandt dog langt om længe frem til bussen, som gik til banegården. Og der fandt vi ret hurtig det tog, vi skulle med. I Toijälä måtte vi skifte og kom endelig hen under aften til Tavastehus. Herfra var der bare ca. tyve km til det endelige bestemmelsessted. Vi tog en taxa. Vejen var kun åbnet i et spor med mødepladser, og tre gange måtte chaufføren ud med skovlen for at kunne fortsætte. Det var dybt inde i skovene eller skoven, for Finland er bare een stor skov (fyr og birk). Hist og her var der så ryddet en plads, hvor der lå et par huse eller tre. Jeg har endda set en større by faktisk ligge inde i skoven, der var bare ryddet plads til veje og huse, resten af træerne stod stadigvæk. Stedet, vi skulle være, viste sig at være en gammel herregård, hvis jord var udstykket til de karelske bønder, og ladebygningerne var derfor indrettet til champignonavl. Vi kom godt ud af det med finnerne, men det kneb jo noget med sproget. Der var også nogle andre forhold end i Danmark. Et meget iøjnefaldende træk var kvindernes brede plads i erhvervslivet. Hvor jeg arbejdede, var der tolv kvinder og ingen andre mandfolk end forvalteren og så os

danskere. Der var således også bare kvindelige barbere og postbude. I Helsingfors så jeg kvindelige sporvejsarbejdere. Man måtte først spadseret et kvarter og derefter rejse med bus i en halv time for at finde en butik. Det finske landskab er temmelig fladt, om end der er mange småbakker, vejene snoede sig rent fantastisk, og det var ikke sjældent at se søsyge passagerer med busserne, de havde derfor også brækbægere med.

Af særlige oplevelser må jeg først nævne saunaen, der er et svedbad faktisk uden vand. Luften bliver opvarmet af en ovn, hvorpå der ligger nogle store sten, som efterhånden bliver glødende hele, hvorefter der slæses vand på dem, og det giver luften den varme og fugtighed, som den skal have, ca. 70°. Da der fyres med birkebrænde, får den samtidig en krydret duft. Desuden er der hylder i forskellige højder til at ligge på, der er jo varmest under loftet. Det er finnernes mest yndede opholdssted, især lørdag aften, hvis de skal have en lille fest.

Jeg havde også en dagsrejse med søbussen fra Tavastehus til Tammerfors over Valkeakoski, hvor vi passerede et større sluseanlæg og hvor nogle af Finlands største papirfabrikker ligger.

Et par gange har jeg besøgt Nordens største turisthotel i Aulanko.

Her blev alligevel for trist i længden, og da vinteren begyndte, rejste jeg hjem igen. Denne gang også med skib, men fra Helsingfors.

Nu havde jeg fået blod på tanden, kort efter fik jeg tilbud fra en gartner i Norge, det modtog jeg og rejste derop i januar 1952 med »Kronprins Olav« til Oslo og derfra med toget ad Vestfoldbanen til Larvik, en middelstor by, som ligger lige ved Oslofjordens munding. Her var sprogvanskelighederne ikke så store. Opholdet her blev ikke af lang varighed, men trods det fik jeg alligevel en oplevelse, jeg sent vil glemme. Det var un-

der vinterolympiaden i Oslo. Jeg så det olympiske skiphopen på Holmenkollen 24. 2. 52. Det var ihvertfald dengang verdens hidtil største idrætsstævne, med de 150.000 tilskuere fordelt på tredive nationer, hvis flag alle var hejst på festpladsens flagstænger. Jeg husker, man måtte stå i kø i flere timer inde på Karl Johan for at komme med undergrundsbanen derop. Efter stævnet var jeg oppe i udspringstårnet, hvorfra der var den mest pragtfulde udsigt over Oslo med fjorden og langt ind over de snedækkede vidder og fjeldtoppe.

Til maj måtte jeg rejse hjem, jeg var indkaldt til militæret og skulle møde ved Bornholms Værn.

Det kan lige nævnes fra min tjenestetid, at jeg oplevede demonstrationerne mod den udvidede tjenestetid.

D. 23. oktbr. 1953 forlod vi kasernen for sidste gang. En god tid var ovre, og mange gode kammerater måtte skilles og blev spredt for alle vinde.

Så gjaldt det om at få noget arbejde igen, og skæbnen ville, at jeg atter skulle komme til Norge. Også i gartneri. Her var jeg i halvandet år. Det meste af tiden som torve-chauffør, forøvrigt en vældig interessant bestilling.

Mens jeg var der, oplevede jeg solformørkelsen, som her var total. I de ca to minutter, som totalformørkelsen varede, var det så mørkt, at man kunne se stjernerne, luften blev helt klam og næsten isnende, og termometret faldt helt ned i nærheden af frysepunktet. Det er den mest forunderlige oplevelse, jeg hidtil har haft.

Den norske vinter kan være en oplevelse. Forrige vinter var det snevinter, der kom ganske vist ikke noget videre sne før midt i februar, men så væltede det også uopholdelig ned i fjorten dage. Det resulterede i, at al trafik gik i stå.

Min kammerat og jeg var enige om, at vi ville se midnatssolen, før vi forlod Norge.

Først var jeg en tur hjemme. Rejsen gik med Bergensbanen over højfjeldet og Hardangerviddene. Det var

i sandhed en oplevelse. Der var to, undertiden tre lokomotiver for. Hele tiden kunne man se snedækkede fjeldtoppe. Kun et par gange standsede toget i en lille fjeldby, bestående af en samling træhuse. Ingen tegn til vegetation. Koldt var det for alvor. Efter at have set Bergen sejlede vi med den nordenfjeldske hurtigbåd »Sigurd Jarl«. I tre døgn varede sejlturen op gennem skærgården langs den barske vestkyst af Norges klippeland, hvor de kolossale stenformationer løfter sig højt over havfladen.

Et par steder stoppede skibet midt i det hele, hvorefter der kom en mindre båd ud og udskiftede passagerer og gods fra et eller andet lille usynligt fiskerleje inde mellem fjeldene. En tidlig tirsdag morgen passeredes polarcirklen, hvilket højtidelig blev meddelt over skibets højttalere. Samme dags eftermiddag kom vi til Bodö, som var endestationen for mit vedkommende.

Ingen af de nord-norske byer er over ti år gamle. De blev jo allesammen totalt ødelagt ved brand under krigen. Nogle steder kunne man endnu se spor af ruinerne, og der stod flere steder endnu nogle af de små usle træskure, som måtte afløse de ødelagte huse dengang. Men stort set var de bygget op igen. I Molde var den nye kirke under bygning.

Og så endelig en dag ved midnatstid stod jeg på et højdedrag lige uden for Bodø. Det var klart vejr; bag mig havde jeg en udstrakt skovklædt dalstrækning og bag den et par himmelragende fjeldtoppe dækket med sne, som skinnede helt gyldent rødt i skæret fra solen, som var foran mig i horisonten, bag kystens skær og holme. Lige nede for foden af højen så jeg Bodö by i fugleperspektiv. Et længe næret ønske var gået i opfyldelse.

Dagen efter gik det atter sydpå. Jeg gik fra borde i Trondheim, hvor jeg kiggede lidt på domkirken. Herfra tog jeg med toget ad Dovrebanen gennem Gulbrands-

dalen til Oslo. Pengepungen var tom, og jeg måtte have noget arbejde hurtigst muligt. Jeg rejste lidt længere sydpå, og her traf jeg en kammerat, som skaffede mig arbejde på et savværk.

I 1949 var jeg med på en biltur gennem Tyskland, Holland, Belgien og Luxembourg. Noget af det, der gjorde stærkest indtryk på den tur, var vel nok at se Køln domkirke, der stod tilsyneladende ganske uskadt, mens alt omkring den var fuldstændig smadret.

I Sverige har jeg også været, men kun på gennemrejse mellem Norge og Danmark.

Der kunne blive meget mere at fortælle, men dette får være tilstrækkeligt.

Jeg har længe haft lyst til et højskoleophold, men endnu har jeg ikke nået det. Jeg er fremdeles ugift og arbejder stadigvæk på savværket.

Ja, og så er den gamle efterskole jo blevet afløst af en ny, som jeg var så heldig at få at se i fjor til jul. Jeg var ganske imponeret og fik ligefrem lyst til at tage et efterskoleophold til, men desværre er man jo gået og blevet for gammel.

Sender hermed en hilsen til alle lærere og gamle kammerater fra vinteren 45—46.

Georg Læssøe Hansen.

Kære kammerater!

10 år! Ja, ser man tilbage, er den tid gået ufatteligt hurtigt, men da vi i vinteren 45—46 tænkte på fremtiden, der lå åben foran os, syntes vi jo nok, 10 år var en evig tid. Og hvad har de forskellige så oplevet i ungdomsårene, ja det glæder vi os til at læse om, når elevskriftet kommer til jul. For manges vedkommende er tiåret vel endt med ægtemage, hjem og børn, og således er det også gået mig. Efter en »omflakkende tilværelse« er jeg nu blevet »sjællænder«. Jeg blev gift sidste år i oktbr.,

og bor nu i Lillerød eller Allerød, som det også hedder, ca. 6 km syd for Hillerød, hvor vi har et dejligt hus med have, hvor vi i fritiden da kan få lidt jord under neglene, min mand er landmand, men har lagt landbruget på hylden nogle år, og arbejder på Frits Hansens stolefabrik. Børn har vi ikke, men måske storstenen aflægges os besøg ved nytårstid, så vi har travlt med at lægge tilværelsen til rette for en ny lille verdensborger.

Hvor har jeg været i de 10 år? Efter et par år på Fyn fik jeg lyst at se andre egne og rejste til Samsø og prøvede ølivet der et par år. Derfra til Jylland, et 3 mdrs. ophold på husholdningsskolen Klejsgård, og så til Norge et års tid, hvor jeg havde en herlig tid og oplevede, først sommeren, — hvor jeg i min ferie tog cyklen og hjulede rundt i 14 dage ca. 750 km, midt i august sloges vi med sne i Jotunheimens herlige natur — og siden vinteren, som for mig står som det skønneste skønne; en aftentur på ski i den klare rene luft, hvor var det pragtfuldt.

Mens jeg var i Norge, skrev Svenstrup til mig, om jeg ikke havde lyst til at komme og hjælpe hende med arbejdet på et børnehjem i Jægerspris, hvor hun skulle være plejemor for 8—10 børn. Hvor havde vi det hyggeligt, når børnene var kommet i seng, der blev drukket meget kaffe og spist mange småkager, I kender Svenstrup, hun er ikke kedelig at være sammen med. Nu er børnehjemmet, der lå langt uden for lov og ret, nedlagt trods Svenstrups store arbejde på at få det flyttet til civiliserede egne, og Svenstrup har fået et nyt børnehjem og nye børn at passe på Holbækegnen.

Fra Jægerspris gik turen til Nordsjælland, og her er jeg stadig. På en tur til England lærte jeg min mand nærmere at kende, og så var min lyst til at flytte styret. — Vi var 25 unge, alle medlemmer af foreningen »Unge landmænd og unge piger«, som var inviteret på 14 dages ophold i landbohjem i Devon i Sydengland. Den 1. juli 52 rejste vi fra Kbhvn. med tog gennem Danmark, Tysk-

land til Holland over Harwich til London, her blev vi modtaget af repræsentanter fra Young farmers club i Devon, der havde lejet bus til os og førte os rundt så vi så de mest kendte steder i London, slottet, parlamentet, Tower fæstningen, Hyde park og hvad det nu hedder. Ved aftenstid satte vi os i toget, der skulle føre os sydpå til Exeter, hvor vi efter en forudlagt plan blev overladt til vore værter enkeltvis, og så måtte vi til at gøre brug af vore få engelske gloser + en masse fingerfærdighed i tegn og underlige gerninger og den røde ordbog, men det gik over al forventning godt. De næste dage var vi rundt at se en masse hver dag, vi var på dyrskue Royal Show, men dyr var der ikke mange af, men masser af maskiner, deriblandt en del danske. Dronning Elisabeth havde været der dagen før, desværre. Arealet var på ca. 100 tdr. land, så der var nok at se på. Der stod vejvisere, så man kunne finde rundt. — En anden dag blev vi meget højtideligt modtaget på rådhuset i Exeter, det ældste i England, hvor vi så en del historiske kæder, krone, scepter m. m. i sølv og guld. Det var hentet hjem fra London, (hvor det blev opbevaret til daglig), fordi vi skulle komme. Pressen var til stede, og vi kom i aviserne, så megen ståhej var vi slet ikke forberedt på. Vi så fabrikker, mejeri og landbrug, så helt forskellig fra det, vi var vant til. Og ellers gik turene ud at nyde naturen, en dag dyppede vi hænderne i kanalen, men kun en enkelt havde mod til at tage en dukkert; vandet var ikke indbydende. En dag blev vi alle jaget ud af bussen, for at vi skulle gå over en bro, bussen kunne ikke køre over den smalle og svage bro, men kørte til et vadested. En anden dag vi besøgte Lynton, blev vi sendt op ad bjerget med tovbanen, bussen kunne kun trække sig selv op. Og sådan var der flere oplevelser, vi kom ud for. Vi fik et vældigt godt indblik af livet, som det leves på landet, meget mere end hvis man var almindelig turist. Da vi kom hjem, fik vi travlt med at

forberede ferien for vore værter, der kom på genvisit i septbr., vi var kede af, det var så sent på sommeren, vi ville gerne have vist dem Danmark, før høsten kom af markerne. De var meget imponerede af andelsbevægelsen og gårdene i al almindelighed. Og danskernes ligefremhed og gæstfrihed kan de ikke glemme. Både de og vi havde atter 14 herlige dage, og mange breve er vekslet siden, hvor minderne bliver kaldt frem.

Hvor mon »de boende« elevens vandrebog er? Kan vi ikke få den igang igen.

Mange hilsener og glædelig jul til elever og lærere vinteren 45—46. Kommer I på enen, er I velkomne her.

Metha Hansen,

Frederiksborgvej 62, Nr. Broby, Allerød.

Dalby d. 8. 11. 55.

Kære gamle kammerater 1945—46!

Ja, det er helt sært at tænke på, at der allerede er gået 10 år, siden vi havde en dejlig vinter sammen på Ringe efterskole. Man spørger uvilkårlig sig selv, hvor tiden er blevet af; men det er altid skønt at have noget godt at tænke tilbage på.

Jeg har ført en noget omflakkende tilværelse i de sidste år. — Jeg var i huset indtil sommeren 1950, da var jeg på Vallekilde højskole sammen med Else Madsen (nu Nielsen). Her fik jeg delingsføreruddannelse, og samtidig vågnede lysten til at prøve noget andet. Jeg var igen i huset godt et år i Jylland, hvor jeg ledede gymnastikken for de unge piger, det styrkede yderligere lysten, og jeg rejste på Snoghøj gymnastikhøjskole som 2. års elev, hvor jeg samtidig med gymnastikken lærte en del håndarbejde.

Siden har jeg hver sommer undervist på en ungdomsskole i håndarbejde, gymnastik og folkedans. Første to

år på Snoghøj efterskole, og de to sidste somire på Halvorsminde ungdomsskole i Vendsyssel. Men jeg har et stort problem at slås med, og det er vinteren.

En vinter vævede jeg lidt, og en vinter på Kerteminde. I vinter har jeg en huslig plads på en gård i Dalby. Jeg håber jo engang med tiden at få en helårsplads, det er nu det, jeg helst vil arbejde med; men at jeg har flakket om, det kan I jo nok se.

Det var sådan lidt om, hvad jeg har bedrevet, siden vi var på efterskole.

I håb om, at I alle har det godt, sender jeg de bedste hilsener med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår.

Lis Bachmann.

Skovly d. 7. 11. 55.

Ti år.

Ja, nu må jeg tage mig sammen og få skrevet en skildring, hvordan de ti år er gået for mig, siden jeg samledes med mine kammerater på Ringe efterskole den 3. november 1945.

Efter den rige vinter på kundskab og minder rejste jeg den 3. maj til Jylland og havde plads som kokkepige i et halvt år i Vamdrup, så rejste jeg tilbage til Fyn, hvor jeg traf min mand, vi var så forlovet i tre år, og i den tid tjente vi forskellige steder på Fyn. Vi giftede os sommeren 1950 den 5. juli og bosatte os i Sdr. Næraa ved Aarslev, hvor vi overtog mine svigerforældres ejendom, der dengang var på 3 tdr. land, nu har vi købt indtil, så vi har 10 tdr. land, til foråret skal vi bygge lade, svine- og kostald.

Og i løbet af de fem år, vi har været gift, har vi fået to dejlige små piger ikke at forglemme, den ældste er født i november 1951 og den 21. maj i år fik vi vor anden lille pige.

Det er i korte træk, som de to år er gået for mig, uden-

lands har jeg ikke været, men min mand havde motorcykle, som vi nu har suppleret op med en sidevogn for at have pigerne med, på den tog vi, før vi blev gift, mange ture rundt i landet, nu holder vi os mere på hjemlige græsgange og arbejder på at få skabt et hjem for børnene og os selv.

Til slut mange kærlige hilsener og tanker til lærere, lærerinder og kammerater fra vinteren 45—46 fra

Eva Jørgensen, »Skovly«, Sdr. Næraa, Aarslev.

»Lundhøjgård« d. 7. 11. 55.

Nu er det ti år, siden vi mødtes på Ringe efterskole og tilbragte en dejlig vinter sammen. Det er ikke til at forstå, det er så længe siden, for hvor er tiden dog blevet af? Men når vi tænker tilbage, er der alligevel sket meget i de forløbne år. Nu vil jeg fortælle lidt om, hvad jeg har fået ud af tiden, siden vi var sammen.

De første år havde jeg plads på et par gårde og var hjemme ind imellem. Sommeren 1950 havde jeg en dejlig tid på Vallekilde højskole, vi var tre piger fra vinteren 45—46, som var samlet den sommer. Vinteren 52—53 var jeg elev på Snoghøj gymnastikskole, et par uforglemmelige oplevelser var de begge to. En tid havde jeg plads på »Den frie Lærerskole« i Ollerup, hvor jeg dels hjalp til i huset og dels spillede til gymnastik og folkedans, ja det er skønt at være på en skole.

I Ollerup fandt jeg min mand, som var elev på højskolen den gang.

Sommeren før vi blev gift, var jeg leder på Billeshave optagelseshjem ved Middelfart, hvor jeg var vældig glad for at være, interessant var det at arbejde med sådanne piger, som virkelig trængte til hjælp.

Den 7. novbr. 53 blev Aage og jeg gift og flyttede her til Baaring ved Asperup, hvor vi havde fået plads som bestyrer på en gård. Vi har det godt og er glade for at

være her. Den 9. septbr. i år fik vi os en lille dreng, som hedder Per.

Til slut vil jeg ønske lærere og kammerater fra vinteren 45-46 en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Emmy Jeppesen, f. Henriksen.

Skovsbo den 9. 11. 1955.

Kære gamle kammerater!

I år er det så ti år siden, vi var på efterskole i Ringe. Jeg vil nu prøve at fortælle om, hvordan de 10 år er gået for mig. Jeg kom til Herringe som enepige i maj 45 til novbr. 46, hos murer Christiansen og i Rudme fri-skole. Derefter var jeg et år i Middelfart, hos en land-inspektør, også enepige. Der lærte jeg Bent (min mand) at kende. Novbr. 47 til maj 48 var jeg stuepige på Nr. Aaby fri- og efterskole, derfra kom jeg til Vedtofte som enepige på en gård om sommeren. Novbr. 48 kom jeg til Egtved som enepige hos en blikkenslager og var der til sommeren 50, da var jeg på Engelsholm højskole. Derfra kom jeg igen til Egtved og var til maj 51, da kom jeg til Gestelev, også enepige på en gård, derfra kom jeg hjem og gik på fagskole i Sødinge i 3 mdr. Den 24. maj 52 blev vi gift. Bent havde fået arbejde hos en gartner i Lindved, der boede vi så til leje i 3 år. 1. novbr. 54 købte vi et hus med 1 td. land her ved Nårup, som vi driver med gartneri. Vi har en lille pige på godt 2 år. Skulle nogle af jer komme på disse kanter, er I velkommen.

De bedste hilsener.

*Karen Nielsen, Skovsbo pr. Nårup,
f. Rasmussen, Boltinggårds skov, Ringe.*

Kommer vi til at tænke ti år frem i tiden, vil de stå for os som noget langt fremme, ja, det vil stå for os

som et tidsrum, hvori der kan ske en mængde ting både for os jævne mennesker og for hele den store verden, der vil dukke nye opfindelser op, atomkraften vil i langt større udstrækning blive anvendt til mere tjenestgørende formål, ja, og lad så ellers tiden vise, hvad årene fremefter vil bringe, både af det gode og det mindre gode.

Nu har vi prøvet at se lidt frem i tiden; men her skulle vi se den anden vej, hvad har du oplevet, siden du for ti år siden var elev på Ringe efterskole. Ja, hvad er der da sket, hvad har du selv oplevet i disse ti år, således lyder spørgsmålet til vi gamle elever.

Jeg for mit vedkommende blev landmand; jeg har tjent forskellige steder ind imellem, at jeg har været hjemme; dog har jeg været seks måneder på Ladelund landbrugsskole, det var en vinter, som jeg var vældig glad for. Et år har jeg været kontrolassistent, det var et arbejde, som var vældig interessant, vi ser meget forskelligt og lærer mange vidt forskellige mennesker at kende. Min sidste plads var som bestyrer for en enke i Aarslev.

I marts måned i år blev jeg gift, min kone er fra Haundrup ved Ferritslev, og vi har fået en ejendom i forpagtning, den ligger i Drigstrup ved Kerteminde.

Hvor er det dejligt at få sit eget hjem, at få sit eget arbejde med, da opdager vi også at det, som vi har arbejdet frem imod med længsel, ikke har været forgæves.

Hermed vil jeg gerne sende alle gamle kammerater og lærere fra vinteren 45-46 de bedste hilsener og en rigtig glædelig jul.

Erik Eriksen, Drigstrup, Kerteminde.

Heden d. 8. 11. 55.

10 år er gået, siden jeg var elev på Ringe efterskole, og meget er sket siden, både for efterskolen og dens gamle elever fra vinteren 45-46.

En fin ny skole har Ringe fri- og efterskole fået, den ny skole ligger på en bakke, høj og flot ta'r den sig ud; den gamle skole ligger derimod lavt og ubetydelig, ser op på den nye og beundrer den, men tænker nok stille: »alt kan I tage fra mig, men minderne fra gamle elever bliver nu hos mig«. Mon ikke det er sådan, det var dog den gamle skole, der betød noget for os, ligesom det må blive den nye, der kommer til at betyde noget for yngre elever.

Jeg vil ønske Hedemann fortsat held og lykke med den nye skole.

Jeg selv lærte malerfaget, da jeg kom fra efterskolen. Var soldat i Padborg og Itzehoe, hvor jeg var sammen med Bent Nielsen. Vi fik rigtig drøftet minder fra efterskolen. Efteråret 53 blev jeg gift og bor i Heden. I marts i år fik vi tvillinger, 2 dejlige piger.

Hermed sendes de bedste hilsener til lærere og kammerater fra vinteren 45—46.

Tage Flege, Heden pr. Allested.

10 år, siden vi var på efterskole. — Hvad mon vi alle har udnyttet tiden til? Efter skoletiden blev jeg elev på kommunkontoret i Ringe, hvor jeg blev i 5 år, nemlig indtil jeg blev gift og flyttede til København, hvor min mand læste på Landbohøjskolen. Der fik jeg straks kontorplads, som jeg havde, indtil vi novbr. 1954 flyttede til Nyborg, hvor min mand havde fået plads i Landboforeningen. Vi havde da boet i København 2½ år og var blevet meget glad for at være der, det var ikke særlig rart at komme til Nyborg, vi fik en lille lejlighed i en baggård. Da vi nåede foråret, lysnede det, vi fik en større lejlighed med dejlig udsigt ud over Storebælt. Vi har haft en dejlig sommer her så tæt ved stranden. Jeg har også her kontorarbejde, men holder op efter jul, da vi venter anden beskæftigelse hjemme.

Hermed en venlig hilsen til alle kammerater fra vinteren 1945/46.

Karen Rasmussen (Nielsen), Strandvejen 32³, Nyborg.

Stenstrup d. 10. 11. 55.

Da jeg fik brev fra Hedemann, og han bad mig skrive et par ord til elevskriftet, kunne jeg ikke forstå, at det er ti år siden, vi havde en dejlig vinter på efterskolen. Da jeg kom ud af skolen, tog jeg plads i huset og senere på fabrik.

Nu er jeg gift, min mand er mejerist, og vi bor i Stenstrup. Jeg ligger i sengen og er blevet mor til verdens dejligste lille pige for tre dage siden.

Hermed vil jeg slutte med at ønske alle gamle elever en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Dagny J. Carstensen (Hansen).

Kære alle!

Ja, så meddeler Hedemann os fra vinteren 45—46, at nu er der gået 10 år, siden vi sled trappetrinene runde på den »gamle« efterskole. Det er jo nu, som så mange gange før, man spørger sig selv, hvor de mange år er blevet af? Ser man fremover, synes det, som om 10 år er en uendelig lang tid, men tæller man tilbage, er det os ubegribeligt, at det og det er så længe siden.

Da jeg kom fra efterskolen, blev jeg »smørpige« på mejeriet i Ringe, og senere har jeg været i forskellige »brugser« her på Fyn.

I sommer har jeg været på idrætshøjskole i Sønderborg, men det er ikke nemt at beskrive for jer, hvor skønt det egentlig er. Det er en næsten ny skole, rejst bl. a. ved gaver fra ungdomsforeninger i Sønderjylland og vistnok også danske foreninger i Sydslesvig. Vi var 118 piger (næsten for mange), og vi boltrede os i svøm-

mebad, stranden og på atletikbanerne og ikke mindst i gymnastiksalen. Vi kunne vælge een af tre linier dernede: Idræt, gymnastik ell. alm. udvidet højskoleundervisning.

Vi var på forskellige ture, bl. a. i Tyskland, det var spændende at gå over Danmarks grænse for første gang, kan I tro. Særlig spændende for den, der havde taget håndboldloven med i stedet for pas, men det gik! Vi så på chokolade, mandler og mange andre billige sager, vi kunne dårligt få vores mark til at slå til. Vi så Gottorp slot, domkirken i Slesvig, og om aftenen sluttede vi på den danske højskole i Sydslesvig Jaruplund. Til daglig fik vi at mærke, hvad nationalitetsfølelse vil sige, vi boede jo i et grænseland, men vi mærkede det dog endnu stærkere i Jaruplund.

På I.H.S. boede jeg med udsigt til Dybbøl, Broager kirke med de to fårne, Broager land og Vemmingbund. — Ja, det kan ikke fortælles, det skal opleves. Hvis I ikke allerede har været der, så rejs ned og se skolen, så får I nok lyst til at være elev der. Jeg vil anbefale jer at tage derned, I vil ikke fortryde det.

Mange hilsener til lærere og kammerater fra

Inge Møller, Rynkeby, vinteren 45—46.

God jul! Tak for tiden for 10 år siden.

Vindinge, den 3. 11. 1955.

Det er nu 10 år, siden jeg var elev på efterskolen, så jeg vil herigennem fortælle lidt om mine oplevelser i de forløbne år. Første plads efter skoleopholdet var på en gård i Voldstrup, derefter to år i Sdr. Højrup, og så var det sket med den store løn for et årstid. Jeg blev da indkaldt som soldat ved 6. regiment i Odense, men otte dage før mødedagen fik jeg kort om at møde i Padborglejren, den forhenværende Fårhuslejr, som lig-

ger ved grænsen i Sønderjylland. Det er det mest kedelige sted, jeg endnu har opholdt mig, det var lynghakker og sand i det uendelige, men det fik da ende efter fem måneders forløb, så blev vi flyttet til Itzehoe, hvor »Den danske kommando i Tyskland« ligger. Dernede havde vi det godt, vi var på forskellige busture rundt i hele Nordtyskland. Da militærtjenesten var afsluttet, havde jeg en dejlig vinter på Hadsten højskole ved Aarhus. Jeg fik derefter plads på en gård i Herrested. Jeg er nu gift og har en ejendom på 10 tdr. i Vindinge ved Nyborg.

Til slut sendes alle gamle kammerater fra vinteren 1945—46 de bedste hilsener med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår.

Karl Aage Nielsen.

Vinterskolen 1955—56.

Den 3. novbr. holdt vi vort første åbningsmøde efter skolens fuldendelse. Hele den store gymnastiksal var tæt besat med mennesker. — De 92 elever og forældrene. Pastor Nørgaard, Ryslinge, holdt åbningstalen. Talte om Søren Kierkegaard og Grundtvig. Af nye lærerkræfter nævner vi Sv. Buje, J. Juncker og frk. Dagmar Ene-mark. Gymnastikken ledes i år af Erling Andersen, Egsmarken og skolekøkkenundervisningen af fru Tou-gaard, Ringe. Vi har ialt 76 boende elever, hvoraf vi måtte indlægge 8 drenge på den gamle skole. Der bor foruden sløjdlæreren Aage Granly Hansen og Sv. E. Buje. Så er der desuden lavet husflidslokale i den gamle efterskolestue. — I år må vi savne pastor Fr. Nørgaard som lærer, mens pastor P. Hansen stadig underviser i samfundslære.

Elevforeningens regnskab 1954—55

		INDTÆGT		
1954	5. september	Kassebeholdning, kontant	2,73 kr.	
—	5. —	Kassebeholdning, giro	10,54 -	
—	5. —	Indkommet ved elevmødet	340,15 -	
—	18. oktober	Hævet i banken	275,00 -	
—	18. —	Rente på bankbog til $\frac{1}{11}$ 54	21,54 -	
—	30. december	Julefesten	353,20 -	
1955	15. januar	Solgt elevskrifter	2734,75 -	
—	27. januar	Indkommet ved ungdomsmøde	74,75 -	
—	16. marts	Indkommet ved ungdomsmøde	28,27 -	
—	12. april	Hævet i banken	125,00 -	
—	12. —	Rente på bankbog til $\frac{1}{5}$ 55	18,45 -	
			<u>Balance .....</u>	<u>3984,38 kr.</u>

		UDGIFT		
1954	5. september	Udgift ved elevmødet	480,81 kr.	
—	30. —	Understøttelse til 7 sydslesvigere ...	261,24 -	
—	18. oktober	Rente til $\frac{1}{11}$ 54 indsat i bank	21,54 -	
—	30. december	Julefesten	307,10 -	
—	30. —	Frimærker	475,60 -	
1955	15. januar	Trykning af elevskrift	1610,40 -	
—	18. —	Giroudbetalingsgebyrer	0,65 -	
—	25. —	Frimærker	21,60 -	
—	27. —	Foredrag af Rytting	150,00 -	
—	16. marts	Foredrag af Gerner Christensen ...	75,00 -	
—	12. april	Rente til $\frac{1}{5}$ 55 indsat i bank	18,45 -	
—	26. august	Giroudbetalingsgebyrer	0,87 -	
—	29. —	Indsat i bank	538,00 -	
—	2. september	Beholdning, giro	21,62 -	
—	2. —	Beholdning, kontant	1,50 -	
			<u>Balance .....</u>	<u>3984,38 kr.</u>

		FORMUE		
	Bankbog		1922,11 kr.	
	Sparekassebog		254,29 -	
	Giro		21,62 -	
	Kontant		1,50 -	
			<u>Ialt ...</u>	<u>2199,52 kr.</u>

Regnskabet er gennemgået og funden i overensstemmelse med bilagene.

Ringe, den 3. september 1955.

SVEND ERIK BUJE

Sommerskolen 1955.

Elke Børner, Flensborg
Birthe Frederiksen, Svendborg
Ellen Margrethe Hansen, Myllerup
Karen Hanset, Viby
Liccie Hollesen, Fjelstrup
Lise Jensen, Esbjerg
Anni Kragelund, Fåborg.
Lisbeth Madsen, Middelfart
Grethe Madsen, Høng
Solvejg Mortensen, Uggerløse
Inge Nāmansen, Odense
Inger K. Nielzen, Fjølstervang
Ena Pedersen, Odder
Solvejg Petersen, Karise
Else M. Poulsen, Roerslev
Ellen Sørensen, Stude
Lise Sørensen, Sandager
Christa Vestesen, Flensborg
Inge Ågård, Odense
Britta Ødegård, Langeskov
Inge Krogh Mazanti, Odense
Ellen Marie Wandsøe, Bågå
Tove Frederiksen, Kirkeby

Vinterskolen 1955-56.

Hanne Ålund, Jordløse
Caja Højriis Andersen, Hørve
Birthe Andreasen, Trunderup
Ingrid Børsting, Sejstrup
Ingrid Broholm, Gestelev
Jytte Christensen, Helsned
Karen Christiansen, Lumby
Grethe Hansen, Håstrup
Ingerlise Tove Hansen, Odense
Lise Hansen, Tullebølle
Marie Højvang, Klint
Lenna Hellesten, Landet
Jytte Vang Jensen, Bjergesø
Tove Voigt Jensen, Nyborg
Anni Jeppesen, Strøby Egede
Birgit Jeppesen, Ringe
Anne Margit Jakobsen, Humle
Kirstine Jakobsen, Fåborg
Bente K. Jørgensen, Findinge
Karen Jørgensen, Agedrup
Sonja Kåe, Odense
Ingrid Karlsen, Tange
Solvejg Kristiansen, Ryslinge
Connie Larsen, Grasten
Birthe Nicolajsen, Sandager

Lis Bæk Petersen, Billeshave
Gurli Oda Pedersen, Hesselager
Karen Petersen, Glamsbjerg
Anne Grethe Petersen, Ryslinge
Inge Birthe Rasmussen, Tange
Else Rasmussen, Lumby
Britha Rasmussen, Fåborg
Merri Rasmussen, Dunkjær
Else Sørensen, Kertinge
Jytte Sørensen, Bjørnstrup
Karen Nielsen, Håstrup
Ingrid Jensen, Søby, Tasinge
Knud Andersen, Nymark
Erik Anneberg, Stakroge
Helge Brix, Korinth
Poul Bigum, Nr. Broby
Poul Christensen, Lamdrup
Bent Christoffersen, Svindinge
Benny Clausen, Åbyskov
John Eriksen, Gludsted
Bjarne Hansen, Lamdrup
Torben Hansen, Pejrup
Mogens Hansen, Millinge
Henry Hansen, Kragelund
Arne Edv. Hansen, Eskildstrup
Peter Elmelund Hansen, Bjerne
Erling Holst Hansen, Nymark
Helge Hansen, Tange
Erik Højmark, Dømmestrup
Konrad Koføed Larsen, Nyborg
Vagn Karl Jensen, Ølsted
Leif Jensen, Astrup
Uffe E. Jensen, Sigersted
Karle Jervelund, Fangel
Børge Johansen, Dømmestrup
Poul Thrane Jørgensen, Fåborg
Egon Jørgensen, Korinth
Kaj Jakobsen, Odense
Mogens Jørgensen, Espe
Knud V. Knudsen, Hjallesø
Bent Kåe Kristensen, Tullebølle
Gunnar Kristiansen, Kværndrup
Ejler Kristiansen, Gestelev
Gunnar Kristiansen, Heden
Kaj S. Larsen, Rindsholm
Erik Korsgård Larsen, Frørup
Ejnar Skovgård Larsen, Nymark
Karl Johan Larsen, Ringe
Niels Chr. Lund, Oue, Hobro
Holger Madsen, Sårup
Erik Madsen, Vittinge
Egon Madsen, Tokkerud
Karl Frede Matzen, Lindrup
Per Mikkelsen, Vindinge

Gert Moritsen, Korinth
Anders J. Nielsen, Kertinge
Jørgen Møller Nielsen, Rynkeby
Fin Nørbæk, Rindsholm
Erik K. Petersen, Odense
Peter Børge Rasmussen, Svindinge
Ernst Rasmussen, Palleshave
Erling Rasmussen, Ryslinge
Mogens Rasmussen, Palleshave
Verner Them, Kragelund
Bernt Vibestrup, Ålborg
Ole Vilhelmsen, Ølsted